

KURJER WILEŃSKI

NIEZALEŻNY DZIENNIK DEMOKRATYCZNY

Rozruchy chłopskie w Litwie przybierają poważną formę

Niektóre oddziały wojska i policji odmówiły wystąpienia przeciw chłopom

KRÓLEWIEC, (Pat). Prasa królewiecka podaje na podstawie nadchodzących z Litwy wiadomości, że niepokoje wśród włościan przybierają coraz poważniejszą formę.

W południowej części kraju oraz w okolicach Kowna, deszło ponownie do ostrych starć. Na obszarach, objętych niepokojami zachserwowano liczne pożary, które są przypuszczalnie środkami odwetowymi ze strony strajkujących włościan przeciwko łamistrajkom.

Policja, którą ściągnięto na samocho-

dach ze wszystkich miast, dokonała licznych aresztowań, lecz włościanie siłą odbili aresztowanych. W czasie starć po obu stronach użyto broni palnej, przyczem jest kilku zabitych i rannych zarówno wśród włościan, jak i policji. Zrewoltowani chłopci uzbrojeni są w karabiny.

W niektórych okolicach policja odmówiła czynnego wystąpienia przeciwko chłopom. Szczególnie jednak wojsko ma odmawiać brania udziału w walkach przeciw chłopom. Tak np. batalion woj-

ską z Marjampola nie usłuchał rozkazu wymarszu przeciwko zrewoltowanym włościanom. Aresztowano 8 oficerów. Również dwa oddziały wojskowe z Kowna zbuntowały się i musiano zastosować wobec nich represje.

W litewskich kołach politycznych panuje wielkie zaniepokojenie spowodowane takim rozwojem wypadków.

Ziemia z Japonii na kopiec Marszałka na Sowińcu

TOKIO, (Pat). Oficerowie japońscy, odznaczeni krzyżami „Virtuti Militari”, którzy znaleźli się w Polsce, wręczyli atlache wojskowemu i morskiemu w Tokio, mjr. Przybylskiemu urnę, zawierającą ziemię japońską z ogrodu świątyni Yasukuni, poświęconej zmarłym żołnierzom i marynarzom japońskim, z prośbą o przesłanie jej do Polski na kopiec Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu. Urnę wręczył mjr. Przybylskiemu w świątyni Yasukuni gen. Suzuki w otoczeniu licznych oficerów armii i marynarki japońskiej.

TELEF. OD WŁASN. KORESP. Z WARSZAWY.

SEJM I SENAT zbiorą się 8-go października?

W kołach politycznych rozeszła się wczoraj pogłoska, że pierwsze posiedzenie nowoobranego Sejmu odbędzie się we wtorek 8 października. Na posiedzeniu nastąpi jedynie ukonstytuowanie się izby i wybór prezydium.

W tym samym terminie odbyłoby się i pierwsze posiedzenie Senatu. Na posie-

dzeniu Senatu przewodniczyć będzie, tak jak i w Sejmie, jeden z trzech najstarszych wiekiem senatorów. Do najstarszych w Senacie zaliczają się: Wacław Sieroszewski (lat 75), Maksymilian Małkowski (l. 75) i Bernard Chrzanowski (l. 74).

Mocarstwa nie zawsze będą ratowały Litwę z trudności

„Times” o sytuacji w Kłajpedzie

LONDYN, (Pat). „Times” omawiając nadchodzące wybory do sejmiku kłajpedzkiego zaznacza: wobec kryzysu w stosunkach między Włochami a Ligą Narodów, wybory te wywołują zwiększone zainteresowanie.

Polityka rządu litewskiego z jednej strony, a mowa kanclerza Hitlera w Norymberdze z drugiej, dają powód do zaniepokojenia nie tylko ze względu na ewentualne zaburzenia w niedziele, ale raczej na możliwość bardziej poważnych wydarzeń w bliskiej przyszłości. Okoliczności, w jakich Kłajpeda dostawała się Litwinom, w pewnej mierze tłumaczą poczucie krzywdy ze strony Niemców. Ale należy przyznać, że winę za niedawne kłopoty Niemców kłajpedzkich ponosi partia narodowo-socjalistyczna, obawa zaś skłoniła władze litewskie do użycia środków represyjnych. W tych warunkach do brze się stało, że mocarstwa, gwarantujące statut, mimo zachorowania sporem w Afryce, nie zapomnieli o wyborach w Kłajpedzie, podejmując demarsze w Kownie. Fakt, że Litwini zobowiązali się przeprowadzić wybory zgodnie ze statutem, wskazuje, że interwencja ta była skuteczna.

Jest obecnie rzeczą najważniejszą, żeby rząd litewski dołożył wszelkich starań, aby nie dawać Niemcom powodów do słusznych pretensyj. Rząd litewski winien zdać sobie sprawę, że zbytne podkreślanie swoich praw suwerennych w związku z administracją Kłajpedy, utrudnia mocarstwom zadanie. Jeżeli wyniki wyborów wywołają kryzys w stosunkach między Litwą a Rzeszą, to mocarstwa i Liga zostaną również wciągnięte. Milcząca zgoda Ligi na zajęcie Kłajpedy w r. 1923 może być w tym czasie usprawiedliwiona, ale historia potępi ten akt, o ile okaże się, że napisał on rząd kowieński przekonaniem, iż wielkie mocarstwa będą go zawsze ratowały z trudności, wywołanych błędami przeszłości.

Rząd litewski we własnym interesie, jak również w interesie Ligi, ma obowiązek prze-

prowadzić wybory w sposób bezstronny. Ostatnie wiadomości z Kowna uzasadniają nadzieję, że władze litewskie podejmą uczciwy wysiłek celem rozwiania obaw, pretensyj i wątpliwości wyborców niemieckich w Kłajpedzie — kończy „Times”.

Komitet z 13 członków Rady Ligi Narodów przygotowuje raport i zalecenia w sprawie sporu włosko-abisyńskiego

GENEWA, (Pat). Publiczne posiedzenie Rady Ligi Narodów trwało zaledwie pół godziny i było doskonale wyreżyserowaną sceną.

Delegat włoski wogóle nie był obecny przy stole Rady. Przewodniczący zaprosił do stołu Rady delegata abisyńskiego, a następnie Madariaga odczytał sprawozdanie komitetu pięciu.

Potem przewodniczący podziękował komitetowi pięciu za jego pracę i zapropował, aby komitet, mimo niepowodzenia jego akcji pojednawczej, narazie nie rozwiązywał się, lecz istniał nadal dla prowadzenia dalszej akcji, o ile okaże się ona możliwą.

Przewodniczący proponuje również, aby Rada wyłoniła komitet z udziałem wszystkich członków Rady, ale bez udziału stron, zainteresowanych bezpośrednio w sporze i aby komitet ten przygotował raport i zalecenia z art. 15 ali-

nea 4. Przewodniczący przypomniał, że, zgodnie z paktem Ligi, akcja pojednawcza z art. 15 alinea 3 możliwa jest do chwili, dopóki Rada nie uchwali raportu i zaleceń z art. 15 alinea 4. Wreszcie przewodniczący zaproponował, aby Rada swej sesji nie zamykała, lecz ją zawięta, aby móc się zebrać w razie potrzeby natychmiast.

Wywody przewodniczącego Rady poparł delegat brytyjski min. Eden, podkreślając, że akcja powinna być prowadzona bez zbytecznego zwlekania. Eden podkreślił że w czasie prowadzenia przez Radę jej akcji, rządy mocarstw będą mogły również rozważyć, czy mogą być podjęte jeszcze inne kroki dla pokojowego rozwiązania.

Ten ustęp w deklaracji min. Edena był najbardziej znamienym faktem dzisiejszego posiedzenia Rady, gdyż ujawnił, że bezpośrednie próby konylacji pomiędzy mocarstwami są zamierzone i są już nawet w toku.

Po Edenie krótką deklarację, popierającą propozycje przewodniczącego Rady, złożyli premier Laval, Litwinow i delegat duński min. Munch, poczem Rada jednomyślnie przyjęła propozycje przewodniczącego i posiedzenie zostało zamknięte.

DZIŚ PIERWSZE POSIEDZENIE.

GENEWA, (Pat). Utworzony dziś komitet rady Ligi Narodów odbędzie pierwsze swe posiedzenie w piątek rano. Komitet zbada prośbę Abisynji o wysłanie komisji obserwatorów, poczem omówi sprawę metody swych prac. Komitet otrzyma odpowiedź abisyńską na uwagi włoskie dopiero po pewnym czasie, gdyż uwagi te nadeszły do Addis Abeby dopiero dziś rano.

ZASTRZEŻENIE ZSRR., RUMUNJI I TURCJI.

LONDYN, (Pat). Agencja Reutersa donosi z Genewy, że w czasie tajnego posiedzenia Rady Ligi delegaci ZSRR., Rumunji i Turcji zgłosili zastrzeżenia w sprawie propozycji komitetu pięciu

DALSZA AKCJA LIGI NARODÓW

Przewidywania kół angielskich.

GENEWA, (Pat). Z kół delegacji angielskiej wyjaśniają, że zdanie w dzisiejszej deklaracji Edena na radzie Ligi Narodów, dotyczące podjęcia przez rządy innych jeszcze kroków dla pokojowego rozwiązania konfliktu włosko-abisyńskiego, bynajmniej nie powinno być komentowane jako dowód istnienia zamiaru bezpośredniej akcji pomiędzy mocarstwami poza Ligą. Zdanie to, które według delegacji angielskiej, wywołało z początku nieco mylną interpretację brzmia dosłownie jak następuje:

„W dodatku podczas gdy praca przygotowywania raportu będzie w toku, rządy będą miały sposobność rozważenia, czy i w jaki sposób będzie można uczynić coś więcej dla zabezpieczenia pokoju”.

Z kół delegacji angielskiej interpretują ten ustęp deklaracji Edena jako zapowiedź dalszej akcji pracy Ligi, poza przygotowywaniem przez komitet 13-tu raportu i zaleceń lub po za wprowadzeniem konylacji przez komitet pięciu.

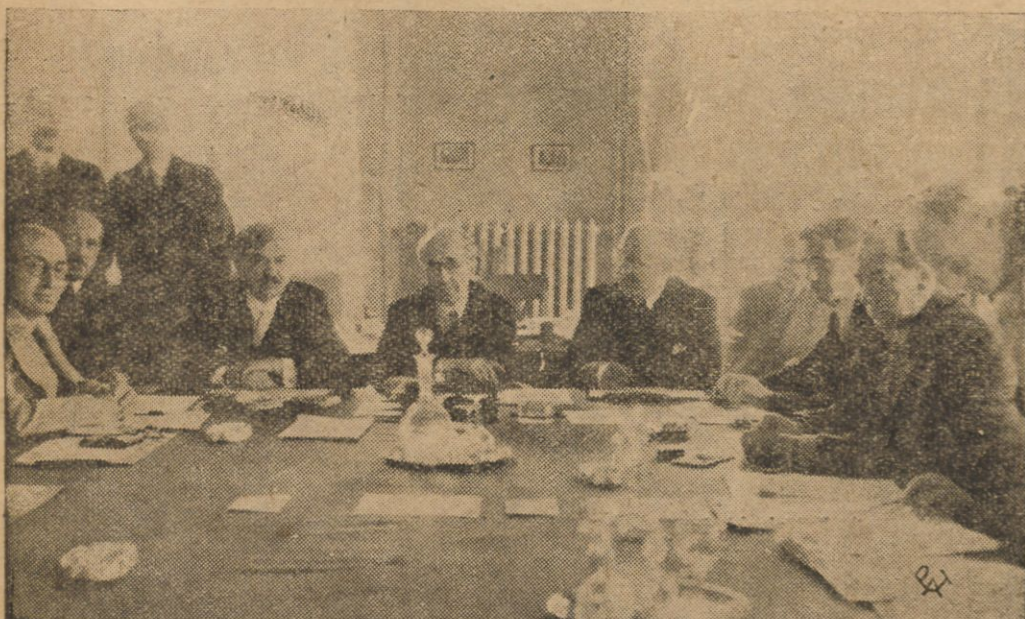
Co do możliwości podobnej dalszej akcji Rady Ligi wskazują ze strony angielskiej przede wszystkim na żądanie Abisynji wysłania obserwatorów, co stanowić może pierwszy krok rady, podjęty w toku przygotowywania raportu i zaleceń. Dalszym krokiem może być również — zdaniem delegacji angielskiej — za rządzenie przez radę pewnych środków prewencyjnych, jak np. zakaz wywozu do Włoch surowców i półfabrykatów, niezbędnych dla przemysłu wojennego. Zarządzenie takie oczywiście mogłoby nastąpić dopiero wówczas, gdyby poszczególne rządy zgodziły się na to i na radzie była w tej sprawie jednomyślność, co wydaje się wątpliwe. Koła delegacji brytyjskiej z naciskiem podkreślają, że o jakiegokolwiek akcji negocjatorskiej mocarstw poza Ligą nie może być mowy.

Co do prac komitetu 13-tu, to sytuacja nie rokuję wiele powodzenia wymaganej przez radę jednomyślności, aby ewentualne zalecenia mogły być wprowadzone w życie. Brak jednomyślności miałby jako skutek przewidzianą w art. 15 alinea 7 paktu wojnę legalną. Sporządzenie więc raportu i zaleceń przez komitet 13-tu nie będzie bynajmniej zadaniem prostym. Zamierzone jest odbycie posiedzenia komitetu w piątek i sobotę, celem ustalenia odrazu głównych wytycznych dla raportu i zaleceń.

JUŻ USTALY DESZCZE W ABISYNJI.

RZYM, (Pat). Prasa donosi z Addis Abeby, że od trzech dni deszcze przestały padać i pora deszczowa uważana jest za skończoną.

Komitet Pięciu

Komitet Pięciu, którego zadaniem była akcja pojednawcza w konflikcie włosko-abisyńskim, podczas posiedzenia. Siedzą (od lewej): Ruszdi Bey, Laval, Madariaga (przewodniczący), sekretarz generalny Ligi Narodów Avenol, Eden i Beck.

Od Abisynji do Kłajpedy

Byłoby rzeczą niezmiernie ciekawą stwierdzić, kto i w jakim momencie przechylił w Londynie szalę decyzji rządu angielskiego na rzecz zaangażowania morskiej potęgi Anglii przeciwko afrykańskim aspiracjom Włoch. Stało się to więcej niż przed tygodniem, ale dopiero w kilka dni później koncentracja angielskiej „Home fleet“ na morzu Śródziemnym została stwierdzona, wywołując powszechne poruszenie w świecie. W pewnej chwili Wielka Brytania uznała za konieczne zakończyć rolę obrońcy zasad Ligi Narodów (których zresztą tylokrotnie sama nie przestrzegała) i otwarcie postawiła swe siły morskie na straży imperjalnych interesów, zagrożonych akcją Włoch.

Wywołało to bardzo różne skutki.

Najpierw w samej Anglii, w jej opinii publicznej. Wielka część tej opinii pozostająca pod wpływami „Labour Party“ i kół liberalnych, która dotychczas nawoływała do zastosowania sankcyj przeciwko Włochom w razie zaatakowania Abisynji, nagle zmieniła zdanie. Stała się przed oczami groźba wojny z Włochami. Nie z obawy przed przeciwnikiem, lecz wskutek zakorzenionej w tych sferach głębokiej awersji do wojny, jako takiej, zaczyna lewica brytyjska zastrzegać się przeciwko sankcjom wojennym oraz sankcjom wogóle, dokonywanym w imieniu tylko Anglii. Natomiast konserwatyści angielscy są zadowoleni, że W. Brytania zeszła z chwilowego cokołu stróża paktu genewskiego i wystąpiła otwarcie w imieniu własnej racji państwowej.

W gruncie rzeczy obu tym odłamom opinii angielskiej chodzi o zasady. Zaden z nich bowiem nie przypuszcza aby rzeczywiście okazało się niezbędnym bronić Egiptu, Cypru lub Maltę przed atakiem włoskich eskadr lotniczych. Oczywiście, rząd angielski zachowuje w swoich zarządzeniach wszelkie groźne pozory, ale zapewne nie wierzy, aby Mussolini nagle stracił głowę i dał się ponieść własnej propagandzie.

We Włoszech gotowość bojowa Anglii wywołała po pierwszych paru wybuchach rozdrażnienia, nawrot do spokoju i umiarkowania, co jest wyraźnie zgóry zalecane. Mussolini nie stracił głowy. Odrzucił propozycje Komitetu Pięciu, ale jednocześnie wysunął własne sugestje co do pokojowego załatwienia zatargu, stwarzając tem samem podstawę do nowych pertraktacji. Jak dotąd, Mussolini prowadzi niezwykle trudną grę z nadzwyczajnym skupieniem i zręcznością, naciskając stronę do ostateczności, lecz unikając zerwania jej w krytycznym momencie. Materjalnie, sprostać Anglii w starciu wojennym nie może. A jednak musi uzyskać jakiś sukces wojenny, aby nakarmić niem rozbudzoną dumę narodową. Sukces, rzecz prosta, na skórze Etyjopów i bez czynnego sprzeciwu W. Brytanji. I tu właśnie spotkał się wódz faszyzmu włoskiego z mniejszym oportunistą z jej strony, niż się spodziewał. „Umiędzynarodowienie“ Abisynji pod egidą Ligi Narodów jest bardzo niedogodnym dla zamiarów włoskich pomysłem.

W r. 1935-ym Abisynja jest dla Włoch „państwem barbarzyńskim“, z którym nie można traktować na równej stopie.

Przed laty 12-tu było inaczej. Wówczas (20. IX. 1923) hr. Bonin-Longare, delegat Włoch na zgromadzeniu Ligi Narodów, gorąco przemawiał za przyjęciem do instytucji genewskiej Abisynji,

jako narodu, „który dzięki swej znakomitej odporności potrafił utrzymać w ciągu wieków swoją wiarę i charakter narodowy, zdobywając przez to tytuł do szlachetności, której wypada dziś oddać tu należną sprawiedliwość“.

Przypuszczać należy, że państwa rządzące dziś Ligą Narodów znajdą sposób pogodzenia ekspansywnych dążeń jednego członka Ligi z wymogami imperjalnej polityki drugiego a kosztem trzeciego. Przytem wszyscy trzej pozostaną nadal w Lidze, jako szanujący się wzajemnie i gorliwi jej członkowie.

Jeżeli jednak te supozycje nie sprawdzą się? Na ten wypadek bardziej interesującym staje się rezonans morskiej demonstracji brytyjskiej w Rzeszy Niemieckiej. Zdaje się, że tam nie troszczą się zbytnio ani o los pokoju nad morzem Śródziemnym, ani o los Abisynji, jako niepodległego państwa i członka Ligi Narodów, któremu inni „koledzy“ uroczysto zobowiązali się uszanować „integralność terytorjalną i niepodległość polityczną“ (art. 10 Paktu Ligi). Trzecia Rzesza za parę tygodni rozstanie się ostatecznie z Ligą Narodów i odzyska całkowitą swobodę ruchów tam, gdzie nie ma stosunków uregulowanych (tak jak z Polską) dwustronnymi umowami.

Goemboes z wizytą w Berlinie

BUDAPESZT, (Pat). Goemboes odleciał dzisiaj samolotem do Berlina.

Według Havasa Goemboes miał oświadczyć, iż prawdopodobnie powrót jego do Budapesztu nastąpi w końcu tygodnia.

BUDAPESZT, (Pat). Węgierska agencja telegraficzna komunikuje: premier Goemboes odleciał dzisiaj rano o godz. 8 min. 55 do Niemiec, samolotem, oddanym do jego dyspozycji przez rząd niemiecki. Premier weźmie udział w polowaniu, na które zaprosił go premier pruski gen. Goering, wielki łowczy Rzeszy.

Masowe zwalnianie górników Polaków w Karwinie

MORAWSKA OSTRAWA, (Pat). W ostatnich dniach na kopalni „Barbara“ w Karwinie zwolniono 19 górników, przyznających się do polskości. Na szybie „Hohenneger“ w Karwinie wydalono 12 robotników narodowości polskiej, a na szybie „Gabrjeli“ w Karwinie 19.

Ogółem w dniach od 20 do 23 września na Śląsku zaolzańskim zwolniono ponad 100 robotników narodowości polskiej, którzy należeli do organizacji polskich lub posyłali dzieci do szkół polskich. Wydalenia te nie są podyktowane

Zakaz zebrań i zgromadzeń w Cierlicku

MORAWSKA OSTRAWA, (Pat). W związku z zakazem urządzenia uroczystości ku czci ś. p. Żwirki i Wigury w Cierlicku, władze czeskie wydały obecnie zakaz wszelkich zebrań i zgromadzeń

Posłowie polscy i ukraińscy z Wołynia utworzyli wspólną grupę regionalną

ŁUCK, (Pat). W dniu 25 września r. odbyło się w Łucku pod przewodnictwem prezesa wołyńsko-ukraińskiego zjednoczenia posła Piotra Pewnego pierwsze posiedzenie grupy nowoobраниch posłów i senatorów z Wołynia.

W wyniku obrad, poświęconych sprawom ogólnym i organizacyjnym grupy uchwalono jednomyślnie, że posłowie i senatorowie ukraińscy z Wołynia stanowią integralną część wołyńskiej regionalnej grupy parlamentarną, której podporządkowują się we wszystkich sprawach natury ogólnej, wpływających z działalności tej grupy, jako reprezentanci społeczeństwa wołyńskiego.

W łonie tej grupy posłowie i senatorowie ukraińscy z Wołynia postanowili ut-

W Europie sądzą, że Niemcy w razie wojny na morzu Śródziemnym, pośpieszą załatwić sprawę Kłajpedy za pomocą jednostronnego aktu inkorporacji jej spowrotem do Rzeszy. Oporu Litwy te przewidywania nie biorą poważnie w rachubę, a publiczności francuscy snują na ich tle dalsze wnioski o „współpracy polsko-niemieckiej nad Bałtykiem“. Warszawski „Czas“ już nawet pośpiesznie wyrzekł się wszelkiego zainteresowania Kłajpedą. „Co nam Kłajpeda?“ — powiada w Nr. 264 z dn. 26 b. m.

Tempo jest stanowczo zbyt szybkie. Kto mówi a musi powiedzieć również b. Wyrzekając się zainteresowania Kłajpedą trzeba wiedzieć gdzie jest kres tych wyrzeczeń. Cenimy bardzo wysoko poprawne oraz przyjazne stosunki z Niemcami. Ale czy nie jest zbyt pochopnym wywoływać wrażenie, że cele niemieckiej polityki wschodniej pokrywają się z polską koncepcją wschodnią i że Polska gotowa jest iść ręką w rękę z p. Rosenbergiem?

Perspektywa wojny na morzu Śródziemnym wnosi ja kwidać, u nas niemałe zamieszanie w sferę poglądów na zasady polskiej polityki zagranicznej.

Testis.

Dzisiaj powstaje pierwsza flotyła niemieckich łodzi podwodnych

BERLIN, (Pat). Jak podaje niemieckie biuro informacyjne, w dniu 27 bm. powstaje w Kilonji pierwsza flotyła łodzi podwodnych, której kanclerz Hitler nadał nazwę „Flotyli Weddigena“, dla uczczenia pamięci bohaterskiego Ottona Weddigena. Flotyła podwodna Weddigena składa się z następujących łodzi podwodnych: U—7, U—8, U—9, U—10 i U—11.

Rząd litewski zaprasza dyplomatów do Kłajpedy na dzień wyborów

PARYŻ, (Pat). Agencja Havasa donosi z Kowny, iż rząd litewski zwrócił się do akredytowanych w Kownie przedstawicieli dyplomatycznych Anglii, Francji i Włoch, aby w dniu 29 b. m. udali się do Kłajpedy celem obserwowania wyborów.

Waitkus nie może kontynuować lotu

DUBLIN, (Pat). Według wiadomości z Ballinrobe, uszkodzenia, doznane przy lądowaniu samolotu „Lituanica“, na którym por. Waitkus przeleciał ponad atlantykiem, są tak poważne, że uniemożliwiają podjęcie dalszego lotu.

Na prośbę rządu litewskiego, stacja radiowa w Athlone utrzymywała stały kontakt z lotnikiem, podając mu informacje meteorologiczne i muzykę z płyt gramofonowych. Przez cały czas lotu por. Waitkus nie widział morza wskutek gęstej mgły. Lot por. Waitkusa jest czwartym lotem transatlantyckim, zakończonym w Irlandji. Lot trwał 22 i pół godziny.

Samolot „Lotu“ przy przybyciu z Wilna do Warszawy zaczął skrzydłem o hangar

WARSZAWA, (Pat). W dniu 26 b.m. samolot komunikacyjny P.L.L. „Lot“, który przybył z WILNA, przy podjeżdżaniu na lotnisku warszawskim na peron, wskutek bardzo silnej wichury zaczął skrzydłem o hangar.

Maszyna została uszkodzona. Pasażerowie i załoga poza lekkimi kontuzjami, nie odnieśli szwanku.

Ulewna burza z piorunami nad Łuckiem

ŁUCK, (Pat). W nocy na 26 b.m. przeszła nad Łuckiem i okolicą ulewna burza, połączona z nawalnicą i piorunami. W Łucku kilka piorunów uderzyło w przewody elektryczne, powodując przerwę w oświetleniu miasta. W wielu wsiach wybuchły pożary, przyczem kilka osób zostało śmiertelnie rannych piorunami. Ulewa poczyniła w Łucku znaczne szkody w instalacji rur wodociagowych oraz zerwała w wielu miejscach jezdnie i chodniki.

Wiatr wpędził cyklistów pod samochody i tramwaje

AMSTERDAM, (Pat). W czasie gwałtownej burzy, jaka przeszła nad północną częścią Holandji, zginęło 8 osób: 4 rybaków utonęło, jedna kobieta została przygnieciona w Amsterdamie przez padające drzewo, a trzech cyklistów, pędzonych przez wiatr, wpadło pod samochody lub tramwaje.

Chleb i mąka w Z.S.R.R. staniały

MOSKWA, (PAT). — Zarządzenie rady komisarzy ludowych podpisane przez Mołotowa i Stalina redukuje ceny detalu na chleb i mąkę, znosi system kartkowy i wprowadza ceny detaliczne na mięso, ryby, cukier, tłuszcze i ziemniaki.

Giełda warszawska

WARSZAWA, (PAT). — Berlin 213,50 — 14,50 — 12,50; Londyn 26,15 — 6,28 — 6,02; Nowy York 5,31 — 5,34 — 5,28; Nowy York teleg. 5,31 1/8 — 5,34 1/8 — 5,28 1/8; Paryż 35,01 — 5,10 — 4,92; Szwajcaria 172,65 — 3,08 — 2,22; Włochy 43,43 — 3,55 — 3,31.

Dr. FEJGUS

powrócił
Włno, Zawalna 60.

Anglja grupuje siły w Afryce

LONDYN, (Pat). Z Nairobi donoszą: w dniu wczorajszym wylądowało tu 5 samolotów bombowych i 4 samoloty transportowe, lecące z Egiptu. Zadaniem tych samolotów będzie patrolowanie granicy północnej.

W razie wybuchu wojny włosko-abisynijskiej rząd Kenji będzie się starał nie dopuścić do zajść

między koczującymi plemionami a uchodźcami. Czynione są wysiłki w kierunku wykorzystania rozproszonych źródeł i pastwisk.

Rząd Kenii przegrupował siły wojskowe i polityczne oraz wzmocnił posterunki wojskowe w okęgach wschodnich.

Nakazy socjalne w polityce gospodarczej

Każde społeczeństwo jest niesłychanie zróżniczkowane pod względem stopnia zamożności obywateli. Używane zwykle na określenie tego stopnia terminy nie dają nigdy właściwej skali porównawczej i z natury rzeczy noszą zawsze charakter względny. Mówimy, że jesteśmy narodem biednym, ale napewno są narody jeszcze biedniejsze od nas. Mamy w Polsce ludzi bogatych, ale zapewne najwięksi nasz bogactw nie dorasta do możliwości krezusów Francji czy Stanów Zjednoczonych.

Na wsi, właściciel kilkuhektarowego gospodarstwa, który może sobie pozwolić na cukier i herbatę, uważany jest za „bogacza“ przez małego rolnika, wydającego niecałą złotówkę dziennie na utrzymanie rodziny. Zarabiający 3 zł. dziennie robotnik napewno „ma się dobrze“ w oczach bezrobotnego kolegi. I napewno pensja przeciętnego urzędnika państwowego, samorządowego czy prywatnego, choć obiektywnie niewielka i napewno nie pozwalająca na poziom życia zachodnio-europejskiego kolegi, pełniące te same funkcje — jest niedoścignionym marzeniem niejednego kilkunastohektarowego gospodarza i niejednego rzemieślnika.

Niewątpliwie — w porównaniu czy to z okresem przedkryzysowym, czy z wysokokapitalistycznymi krajami zagranicą

— stopa życiowa wszystkich warstw i sfer społecznych w Polsce zmniejszyła się. Bez przesady można powiedzieć, używając potocznych określeń, że wszyscy jesteśmy biedni. Ale w biedzie jest hierarchia. Bieda bezrobotnego rolnika jest inna, niż bieda bezrobotnego robotnika przemysłowego. Pierwszemu gleba i przyroda da jakieś pożywienie; drugiego bruk miasta nie nakarmi. Inną jest bieda gospodarza rolnego, inną bieda rzemieślnika i robotnika, inną kupca i inną bieda urzędnika.

Ostatnie obliczenia dochodu społecznego w Polsce wykazują, że spadł on z 17,4 miliardów w r. 1929 na 8,9 miliardów w r. 1933. Ale nie we wszystkich grupach gospodarczych spadek ten był równomierny. Płace reprezentowały w 1929 r. 39,3 dochodu społecznego, a w 1933 r. — 45,6 proc. Świadczy to, że dochód rolnika, kupca czy rzemieślnika spadł stosunkowo silnie, aniżeli dochód robotnika czy urzędnika. Oczywiście, najbardziej spadł dochód rolnika.

Również w zakresie ludzi żyjących z plac spadek nie był równomierny. Opierając się na pracy M. Kaleckiego i Landaua p. t. „Dochód społeczny w r. 1933 i podstawy badań perjodycznych nad zmianami dochodu“ pisał niedawno jeden z dzienników warszawskich: „Dochód nominalny pracowników umysłowych spadł w porównywanym okresie o 28 procent, robotników o 48 procent Róż-

nica ta uwidacznia się jeszcze wyraźniej, jeśli uwzględnimy spadek cen, a więc weźmiemy pod uwagę siłę nabywczą za robków; okazało się wówczas, że dochód realny robotników spadł o 22 procent, podczas gdy dochód realny pracowników umysłowych wzrósł o 4 procent“.

Takie są przesunięcia w dochodzie społecznym w ciągu ostatnich paru lat. Dlaczego o tem piszemy?

Przedewszystkiem dlatego, aby stwierdzić, że polityka społeczna i gospodarcza państwa musi przedewszystkiem zająć się tymi, których dochód spadł najbardziej i którzy w hierarchii biedy stoją najniżej. Po drugie, dlatego — że polityka społeczna i gospodarcza państwa musi dążyć do wyrównania powstałych nowych dysproporcji w podziale dochodu społecznego, gdyż najbardziej właściwym podziałem tego dochodu jest niezbędnym warunkiem wzrostu produkcji i poprawy gospodarczej, a więc niech będnym warunkiem likwidacji ogólnej biedy.

J. R.

Niemiecko-litewska wojna radjowa

PARYŻ, (PAT). Agencja Havasa donosi z Kowna: Emisji radiostacji kowieńskiej przeszkadzały emisje radiostacji niemieckich, tak że odbiór radiostacji kowieńskich był zupełnie niemożliwy.

Anglja, Ameryka i Niemcy za zniesieniem łodzi podwodnych

LONDYN, (PAT). — „Daily Telegraph“ donosi, że w toku niedawnej niewiążącej wymiany poglądów na temat zbrojeń morskich między Wielką Brytanią a Francją rząd francuski wyraźnie opowiedział się przeciwko projektowi zniesienia łodzi podwodnych które uważa za przedewszystkiem za broń defensywną.

Rząd brytyjski opowiedział się za zniesieniem tej kategorii broni. Ameryka i Niemcy również wyraziły gotowość zniesienia łodzi podwodnych pod warunkiem, że i pozostałe mocarstwa uczynią to samo. Ponadto sprzeciwiali się temu Japonia oraz Rosja, która obecnie ma w przygotowaniu wielki program morski.

Rząd brytyjski — jak twierdzi dziennik — czyni będzie wysiłki celem zwołania konferencji, aczkolwiek nadzieje uzyskania porozumienia są bardzo słabe.

Rząd litewski walczy nie z niemczyzną, lecz z akcją antypaństwową

Wywiad z Tubelisem w „Le Journal“

PARYŻ, (PAT). „Le Journal“ w wydaniu departamentalnym zamieszcza wywiad swego specjalnego wysłannika do Kowna, red. Bjanne z premierem Tubelisem który oświadczył, że rząd litewski w swej polityce wobec Kłajpedy kieruje się tylko troską o zabezpieczenie swego terytorjum narodowego przeciwko wszelkim niebezpieczeństwom, jakie mogłyby powstać. Rząd litewski nie walczy na swoim terytorjum z Niemcami, lecz jedynie stara się przeszkodzić wszelkiej akcji zwróconej przeciwko państwu. Kiedy wybory zostaną zakończone i ukształtuje się

nowy sejm, rząd wyciągnie z tego konsekwencje.

Trudno byłoby ukrywać — oświadczył Tubelis — że walczymy z poważnymi trudnościami ze względu na stałe mieszanie się czynników z granicznych do toku akcji wyborczej, mieszania się, któremu zresztą towarzyszą bezpośrednie groźby. Tego rodzaju sytuacja nie ułatwia powrotu do normalnego życia na terytorjum Kłajpedy rząd litewski zachowuje jednak zimną krew i będzie się starał spełnić swój obowiązek zarówno w stosunku do swojego kraju, jak i w stosunku do wspólnoty międzynarodowej.

Niemcy nie wierzą obietnicom min. Łozorajtisa

BERLIN, (PAT). — Wiadomość o złożeniu wczoraj w Genewie przez min. Łozorajtisa ponownych przysięczeń, dotyczących wykonania przez Litwę statutu kłajpedzkiego, wywołała w prasie niemieckiej ostre zastrzeżenia. Wszystkie organa niemieckie zgodnie wskazują, że ze strony Rzeszy nie można mieć zaufania do skuteczności demarche, podejmowanej przez mocarstwa gwarantujące na 4 dni przed wyborami w Kłajpedzie.

„Voelkischer Beobachter“ oświadcza, iż „mimo pięknie brzmiących przysięczeń min. Łozorajtisa, gwałty i bezprawia, dokonywane w stosunku do ludności kłajpedzkiej nie dają się usprawiedliwić i są przez Niemców odczuwane z tem większą goryczą. Ten stan rzeczy — kończy dziennik — czyni w dalszym ciągu poważną interwencję mocarstw w najwyższym stopniu pilną“.

Okrety angielskich linii nie będą korzystać z kanału Sueskiego

LONDYN, (PAT). — Angielskie linie okrętowe utrzymujące komunikację z Dalekim Wschodem zamierzają powziąć wspólne postanowienie, iż parowce należące do nich będą udawały się na miejsce przeznaczenia nie przez kanał Suezki lecz drogą okrężną na przylądek Dobrej Nadziei. „Daily Telegraph“, tłumaczy to postanowienie wysokością stawek ubezpiecze-

niowych przeciwko ryzyku wojny, jakich domagają się towarzystwa ubezpieczeniowe od transportów, kierowanych przez Morze Czerwone. Dwie linie okrętowe Prince Line i Silver Line, utrzymujące komunikację pomiędzy Singaporem i Londynem oraz Jawą i Nowym Yorkiem już powzięły decyzję zmiany marszruty w ciągu dwóch dni.

Abisyńcy wyruszają na front

Interesujące zdjęcie z Abisynji, dokonane z samolotu; oddziały Abisyńczyków, po otrzymaniu broni w Addis Abebie, opuszczają stolicę i udają się na pogran. włosko-abisyńskie.

Z wycieczki prasowej po Wołyniu

W Janowej Dolinie

IV.

Do państwowych kamieniołomów w Janowej Dolinie dotarliśmy wieczorem. Zapadał zmrok, przesycony gęstą mgłą, gdyśmy podnieceni zapowiedzią wspaniałego widoku na eksploatacyjne przez tysiące robotników złoża bazaltu, wyszliśmy z pociągu przed biurem dyrekcji.

I rzeczywiście, widok, który ukazał się, gdyśmy wyszli z zabudowań dyrekcji, był wspaniały.

Na jednostajnej prawie płaszczyźnie krajobrazu zjawiała się nagle pod nogami olbrzymia wyrwa kolistego kształtu, głęboka na 20 mtr. i o średnicy do 200 mtr. Na dnie tego wgłębienia, podobnego do krateru wulkanu, uwijały się grupy robotników jak ruchliwe drobne mrówki. Dno „krateru“ przecinały, biegnące równolegle do siebie wały drobnego kamienia. Jak później dowiedzieliśmy się, były to odpadki, powstające podczas wyrobu normalnej kostki bazaltowej.

Pracowało tysiące młotów. Uderzenia zlewały się w potężną, miłą dla ucha symfonię pracy.

Na złoża bazaltu w Janowej Dolinie zwrócił uwagę człowiek już oddawna — od kilkuset lat. W pewnym oddaleniu od obecnego miejsca eksploatacji znajduje się stary kamieniołom, z którego prawdopodobnie brano bazalt na budowę pobliskich świątyń i murów obronnych w czasach przedrozbiorowych.

Wznowiono zaś prace eksploatacyjne dopiero w Polsce Odrodzonej w roku 1928 — w nowym miejscu — tam, gdzie obecnie rozszerza się coraz bardziej wyrwa imponujących rozmiarów.

Bazalt, jak wiemy, jest pochodzenia wulkanicznego. Powstał z lawy, która się wydobyła na powierzchnię ziemi w tym czasie, gdy Wołyni dyszał kraterami wulkanów. W ciągu kilku tysięcy lat w masie lawy powstały pionowe pęknięcia, które wytworzyły olbrzymie regularne, sześciocienne słupy kamienne.

Otóż ta okoliczność, że złoża bazaltu znajdują się niezbyt głęboko w ziemi, tak, iż teren jego eksploatacji jest otwarty, a poza tem to, że łatwo daje się dzielić na słupy bez użycia specjalnych środków technicznych, robi z bazaltu jeden z najtańszych w eksploatacji materiałów kamiennych na budowę dróg.

Zademonstrowano nam „odrywanie“ słupów bazaltowych. W szarej, zdawało-

by się zbitej w jeden blok ścianie bazaltu, słup pojedynczy wygląda jak wystająca krawędź o trzech ścianach, wysokości 20 metrów.

Małownicza grupa dożynkowa ze starostą dożynkowym na czele, we wsi Siekierzyce, w pobliżu Kiwerc na Wołyniu.

Krawiec z Wilna broni granic Abisynji

NA MARGINESIE

Tempus fugit

Wśród żołnierzy a nawet oficerów armii abisyńskiej znajduje się sporo cudzoziemców, szczególnie zaś Europejczyków. Jak wiadomo, jedno z czołowych stanowisk w armii Negusa zajmują znany poszukiwacz przygód w stylu międzynarodowym, Szwed z pochodzenia, o nie zwykłe ciekawych dziejach życia, które opisywały gazety wszystkich krajów. Włosi uważają Europejczyków pozostających w służbie abisyńskiej w chwili wybuchu wojny za zdrajców własnej rasy. Na lamach „Il Lavoro Fascista“ niedawno ukazało się uroczyste przyrzeczenie nie brać podobnych „renegatów“ do niewoli, lecz w razie schwytania podczas działań wojennych rozstrzeliwać na miejscu.

Wśród oficerów armii „króla królów“ znajdujemy się również człowiek o dziwnie brzmiącym nazwisku. Jest to dowódca jednego z pułków, do którego zasadniczych funkcji należy obrona granic „czarnego“ państwa. Nazwisko dowódcy brzmi niecodziennie oraz dziwnie szczególnie dla ucha abisyńskiego, a mianowicie: Abram Zagrowski. Człowiek ten pochodzi z oddalonej od „imperjum“ Negusa o tysiące kilometrów Polski i należy do narodowości żydowskiej. Urodził się w Wilnie, z zawodu zaś jest... krawcem.

O niezwykle ciekawych przebiegach życia wych Zagrowskiego donosi jeden z dzienników paryskich w specjalnym artykule szumnie zatytułowanym: „Od igły krawieckiej do szabli oficerskiej“.

ZAGROWSKI W WILNIE.

Abram Zagrowski młode lata spędził w rodzinnym Wilnie, gdzie pracował w charakterze czeladnika w jednym z podrzędniejszych zakładów krawieckich, mieszczących się w dzielnicach żydowskich. Znikome zarobki nie wystarczały mu na życie, tem bardziej, iż musiał utrzymywać swego starożytnego i od wielu lat sparaliżowanego ojca. Pracując przez całe dnie, a często nawet noc, w brudnym zakładzie, podświadomie tęsknił za czemś nieznanym i niezwykłym... Namienicie lubił sport oraz książki o różnych przygodach w dalekich krajach.

W LEGJI CUDZOZIEMSKIEJ.

W 1927 roku Zagrowskiemu umiera ojciec. Młodzieniec pozostał sam. Miał wolne ręce i mógł wyruszać na poszukiwanie szczęścia w ku szczytów świat szeroki dotąd widziany jedynie z filmów. Za ostatnie niemal pieniądze, Zagrowski wyjechał do Paryża, tej stolicy świata, o której tyle słyszał z opowiadań, z książek i kina. Lecz Paryż powitał nieprzyjacielem młodego przybysza. Zagrowski, nie mogąc znaleźć żadnej pracy, nie znając języka tułał się po ulicach paryskich nocując w ogródach, pod mostami i t. p. Wreszcie za przygodnie zarobione kilkadziesiąt franków, nabył bilet i wyjechał do Marsylii. Tam, nie mając nie lepszych w perspektywie, zaciągnął się na ochotnika do Legji Cudzoziemskiej. Był młody, zdrowy, wysportowany, — więc przyjęto go bez żadnych przeszkód.

Mineło kilka lat. W roku 1931 legionista Zagrowski, podczas krwawej potyczki z Beduinami marokańskimi trafił do niewoli. Myślał, że jest stracony, gdyż zazwyczaj Beduini wziętych do niewoli jeńców zabijają. Lecz szczęście uśmiechnęło się młodym wilnianinowi. Beduini zabrali go z sobą i zrobili z niego niewolnika. Widocznie spodziewali się w niedalekiej przyszłości wymienić go na jakiegoś wziętego do niewoli Beduina.

KOREPETYCYJ, LEKCYJ

w zakresie od I—VIII klasy gimnazjum, ze wszystkich przedmiotów, (specjalność: polski, matematyka i fizyka) udziela były nauczycielki gimnazjum. Warunki skromne. Postępy w nauce i wyniki pod gwarancją. Łaskawe zgłoszenia: ul. Królewska 72, m. 12.

Upłynęło kilka miesięcy. Zagrowski, będąc niewolnikiem pracował jak wół i to w dodatku w iscie pikielnych warunkach. Często nie dawało mu jeść bito go też niemilosiernie.

JAK W BAJCE.

Wreszcie przekłety „rumi“, jak nazywają swego niewolnika Beduini, zachorował na malarję. Podczas choroby Zagrowski postanowił uciec za wszelką cenę. Było to straszne ryzyko. Widział o tem, lecz istotnie nie było dla niego innego wyjścia. „Wszystko jedno — rozmawiał Zagrowski — złąpią — zabiją, zostaną — umrą z głodu i wycieńczenia“!

Po wyzdrowieniu, Zagrowski wkrótce urzęczył swój plan ucieczki. Pewnego wieczora udało mu się zmylić czujność Beduinów i zbiec. 5 dni błądził po piaskach pustyni. Palilo go pragnienie, nie miał z sobą ani kawałka chle-

ba. Wreszcie, prawie umierający, nieprzytomny z pragnienia i głodu, dotarł do granicy abisyńskiej. Tu zaczyna się prawdziwa bajka.

Straż pograniczna abisyńska znalazła Zagrowskiego i uratowała mu życie. Jeden z oficerów strażnicy pogranicznej okazał się Żydem abisyńskim. Rozmówił się ze swoim rodakiem po hebrajsku. Oficer zaproponował młodzieńcowi wstąpić do szeregów armii abisyńskiej. Zagrowski zgodził się bez namysłu.

Wkrótce młody wilnianin mając poza sobą służbę w Legji, zrobił iscie zawrotną karę. W roku 1934 został mianowany dowódcą pułku, wchodzącego w skład abisyńskiego korpusu ochrony pogranicza.

W wypadku wojny pułk Zagrowskiego będzie jednym z pierwszych, które wyjdą na spotkanie wojsk włoskich.

S. P.

Lekcja szycia w abisyńskim liceum

Wychowanie młodzieży w Abisynji swym programem zaczyna się upodabniać do metod europejskich. Ostatnio wprowadzono lekcję robót ręcznych. Nasza ilustracja przedstawia właśnie lekcję szycia w jednym z liceów żeńskich abisyńskich.

Zaopatrzenie ludności Polski w wodę

Zaopatrzenie miast i osiedli w wodę przedstawić u nas bez porównania gorzej niż w krajach zachodniej Europy. Już pobieżny rzut oka mówi nam o tem. Jak poinformował nas nasz rozmówca, p. inż. Aleksander Szniolis, kierownik inżynierji sanitarnej w Państwowej Szkole Higjenu, na 636 miast możemy policzyć zaledwie 152 miasta posiadające wodociągi, przy czem w większej części miast urządzenia te są w stanie dalekim do doskonałości, a sieć wodociągowa b. często obejmuje tylko nieznaczną część terenu miasta. Nawet w Warszawie zaledwie 2/3 miast zaopatrzonych jest w sieć wodociągową. Są nawet miasta, w których dostarczana woda nie odpowiada wymaganiom higieny, co niewątpliwie przyczynia się w dużej mierze do szerzenia się chorób przewodu pokarmowego.

Według ostatnich danych, stan zaopatrzenia w wodę filtrowaną miast niektórych województw przedstawia się następująco: w województwie poznańskim na 118 miast o łącznej ludności 848.000 — 38 miast posiada wodociągi; w woj. warszawskim na 60 miast o łącznej ludności 7.776.000 tylko 5 miast posiada

wodociągi. W woj. pomorskiem na 34 miasta o łącznej ludności 339.000 — 24 miasta posiadają wodociągi; w woj. lwowskim na 61 miast o 780.000 ludności — 4 miasta posiadają wodociągi; w woj. stanisławowskim na 28 miast o 291.000 ludności — 4 miasta, w woj. białostockim na 49 miast o 396.000 ludności — 2 miasta, w woj. wileńskim na 15 miast o 203.000 ludności — 1 miasto.

W miastach, niezaopatrzonych w wodociąg centralny, zaopatrzenie w wodę odbywa się bądź ze studzien publicznych, bądź prywatnych. Studzien publicznych mamy trochę więcej niż 10.000, a powinniśmy mieć co najmniej 50.000, aby w każdym osiedlu posiadać studnię publiczną o odpowiedniej jakości i wydajności, co ze względu na ogólne potrzeby ludności, oraz potrzeby przeciwpożarowe, a również dla zaopatrzenia potrzeb wojskowych ma bardzo duże znaczenie. Dziś władze państwowe zwróciły uwagę na znaczenie studzien publicznych i popierają ich budowę przez udzielanie niezamożnym gminom odpowiednich subsydjów.

Ogólna liczba studzien w poszczególnych województwach przedstawia się następująco: poznańskie — 131.925 studzien (przeciętnie 11 osób na 1 studnię), warszawskie — 160.775 (15 osób na 1 studnię), pomorskie 49.992 (15,6 osób na 1 studnię), lwowskie 165.324 (16 osób na 1 studnię), stanisławowskie 70.670 (20 osób na 1 studnię), białostockie 78.944 (19 osób na 1 studnię), wileńskie 59.115 (18 osób na 1 studnię).

Na terenie większym w przeważającej liczbie wypadków spotykamy studnie ziemniernie płytke, często o głębokości 2—3 metrów, z nieszczelnym ocembrowaniem i otwartą więc dostępną do bezpośredniego zanieczyszczenia. To też stan ich pozostawia bardzo wiele do życzenia.

Władze państwowe nie są w stanie otoczyć odpowiednią opieką wszystkich studni prywat-

nych, które mogą być ulepszone tylko z własnej inicjatywy właścicieli i ich kosztem, gdyż niema na świecie kraju, w którym państwo mogłoby wszystkie studnie prywatne skontrolować i doprowadzić do odpowiedniego stanu. W ostatnich latach Fundusz Pracy zwrócił szczególną uwagę na urządzenia wodociągowe i dzięki jego pomocy są budowane nowe wodociągi centralne, jak np. w Kaliszu, Lucku, Łowiczu, Otwocku, Kutnie, we Wrocławiu i t. d.

Jeżeli zwrócimy uwagę na to, że wodociąg jest zawsze przedsiębiorstwem dochodowym, dziwnem może się wydać, że te urządzenia nie są budowane przez gminy z własnych kapitałów, ewentualnie z kredytu prywatnego, który chętnie zasila pewne przedsiębiorstwa dochodowe. Zdaje się, że przyczyn należy szukać raczej po stronie organizacyjnej. Przeważająca liczba wodociągów nie jest wydzielona z zarządu miejskiego w odrębne przedsiębiorstwo, jako zakład użyteczności publicznej, nie posiada osobowości prawnej, a dochody z wodociągów wpływają do ogólnej kasy zarządów miejskich i niestety wydawane są na ogólne potrzeby zarządu miasta. Ze względu na obecne zadłużenie naszych miast, brak jest pieniędzy w kasach miejskich na rozbudowę wodociągów, również i przyływ kredytów w tych warunkach jest niemożliwy. Tylko wydzielenie wodociągów w odrębne zakłady użyteczności publicznej może tę sprawę pozytywnie rozwiązać. Zarządy miast nie będą czerpały dochodów z wodociągów, ale zato po pewnym czasie dzięki podniesieniu ogólnej zdrowotności ludności będą znacznie mniej wydawały na szpitale, zasiłki dla chorych i niezdolnych do pracy. Poza tem zarządy wodociągów powinny zrobić wysiłek w kierunku udostępnienia wody szerszym masom ludności, przedewszystkiem przez obniżenie cen za wodę, które w większości naszych miast są stanowczo za wysokie. H. H.

Bezpłatne przejazdy kolejowe powrotne po zwiedzeniu Wystawy Drogowej w Warszawie

Min. Komunikacji przyznało na wniosek Komitetu Wystawy Drogowej na dnię — sobotę, niedzielę i poniedziałek — 28, 29 i 30 września rb. następujące zniżki kolejowe:

Urzednicy państwowi, nauczyciele szkół państwowych i publicznych oraz członkowie rodzin wojskowych i urzędniczych, udający się w wyżej wymienionym okr. czasu do Warszawy celem zwiedzenia Wystawy Drogowej nabywać mogą bez uprzedniego zaopatrzenia się w specjalne karty uczestnictwa, bilety kolejowe na podstawie swoich legitymacji upoważniających ich do otrzymania zniżek kolejowych.

W drodze powrotnej na podstawie zaświadczeń wydawanych przez biuro Ligi Popierania Turystyki na Wystawie Drogowej otrzymywać

będą wyżej wymienione osoby bezpłatny przejazd kolejowy do miejsc swego stałego zamieszkania.

W ten sposób osoby korzystające z ulg urzędniczych na podstawie swych legitymacji uzyskają pośrednio zniżkę wynoszącą do 75 pr. od ceny biletu normalnego w każdą stronę.

BLACHA ocynkowana i pomalowana

„C. K. H. KRÓLEWSKA HUTA“

BĘDZIN

T-wo Br. CZERNIAK i S-ka

Oddz. w Wilnie, Bazylijska 6, tel. 2-73

TEATR NA POHULANCE

Dziś o godz. 8 ej wiecz.

DAMY I HUZARY

peknięcia z obu stron i po kilkunastu minutach pięćdziesięcotonowa duża szara masa bazaltu wali się z metalicznym łoskotem w dół, gdzie czekają na materjał młoty robotników.

Tempo pracy w Janowej Dolinie wzrasta nieustannie. Wołyn, którego sieć dróg o twardej nawierzchni powiększa się nieustannie z roku na rok, konsumuje najwięcej. Dużo wysyła się poza tereny województwa. Ostatnio duże zamówienia wpłynęły z Warszawy. Bazalt jako nawierzchnia dróg cieszy się coraz większą sławą.

Roczna produkcja Janowej Doliny wzrasta. Dochodzi obecnie do 400 tysięcy tonn, wartości około 5 milionów zł. Kamieniołom zatrudnia w chwili obecnej przeszło 3 tysiące robotników, w czem 70% robotników z Wołynia. Wpływa to w znacznym stopniu na miejscowe zagadnienie bezrobocia, które na Wołyniu nie występuje tak jaskrawo, jak w innych dzielnicach kraju.

Pokazano nam teren budującego się osiedla robotniczego

Wybudowano już dwadzieścia schłodzonych domków i jeden dom zbiorowy. Plan osiedla przewiduje natomiast 600 dwurodzinnych domków, szereg domów zbiorowych, 20 domów urzędniczych,

gmachy i budynki użyteczności publicznej oraz wodociąg, kanalizację, targowisko, stadion sportowy i t. p. Program robót rozłożony jest na lat 5; kosztorys podaje sumę 4 milionów złotych.

W wybudowanych już domach osiedla mieszkają robotnicy oraz mieszczą się organizacje, jak doskonale rozwijający się Związek Strzelecki, Związek Rezerwistów, Koło LOPP, ZPOK, Straż Pożarna i inne.

Związek zawodowy robotników Janowej Doliny wydaje tygodnik p. t. „Głos robotnika“, w którym odważnie i stanowczo zwalcza szereg braków w organizacji niesienia pomocy lekarskiej robotnikom. W Janowej Dolinie krytykuje wysokość uposażeń personelu miejscowej spółdzielni i t. p.

Z Janowej Doliny odejźdzaliśmy w nocy, odprowadzani twarzą muzyką młotów, pracujących bez przerwy na kilka zmian w ciągu pełnej doby. Włód.

Min. Michałowski o zadaniach Naczelnej Rady Adwokackiej

WARSZAWA, (Pat). W dniu dzisiejszym p. minister sprawiedliwości Czesław Michałowski przyjął na audjencji prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej.

W czasie przyjęcia p. minister wygłosił przemówienie, w którym, nawiązując do zbliżających się wyborów do Naczelnej Rady Adwokackiej podzielił się z zebranymi uwagami o tej najwyższej instytucji samorządu adwokackiego.

P. minister zaznaczył, że trzyletnia działalność pierwszej ogólnopolskiej Rady Naczelnej przekonała go o wysokim pożytku tej instytucji, zarówno dla stanu adwokackiego, jak i dla wymiaru sprawiedliwości. Pierwsza Rada Naczelna spełniła wzorowo swe zadanie przewodnika samorządu adwokackiego i przedstawiciela stanu obrończego, przyczyniając się przez to do ugruntowania swego bytu i podniesienia znaczenia naszej adwokatury w państwie.

P. minister dochodzi do wniosku, że obecna Naczelna Rada Adwokacka zawdzięcza swe niewątpliwe sukcesy i wysoki autorytet w adwokaturze i u władz państwowych dzięki obiektywizmowi z rzeczowością, z jaką spełniała swe powołanie. P. minister dał wyraz nadziei, że przyszła Rada stanie się godną sukcesorką swej poprzedniczki, krocząc dalej po drodze obiektywnej i rzeczowego działania w zakresie reprezentacji i potrzeb stanu obrończego.

Z życia białoruskiego

— Na Międzynarodowy Kongres Mniejszości. — Na tegoroczny Międzynarodowy Kongres Mniejszości Narodowych, który się odbędzie w Genewie w dniach najbliższych, Białoruski Komitet Narodowy wysłał od siebie, jako przedstawiciela białoruskiej mniejszości narodowej w Polsce inż. A. Klimowicza.

— Nowa komedycja. Ukazała się w ostatnim czasie na półkach księgarskich nowa je dnoaktowa białoruska komedycja p. t. „Szu straja babulka“, wydana, jako odbitka z białoruskiej gazety „Rodny Kraj“.

— Praca nad białoruską encyklopedją. — Białoruscy uczeni B. S. S. R. zgodnie z postawieniem Centralnego Komitetu Komunistycznej Partji Białorusi, przystąpili do pracy nad ułożeniem Białoruskiej Socjetyckiej Encyklopedji.

— Powołana została w tym celu specjalna komisja złożona z 500 osób, specjalistów z różnych dziedzin nauki.

— Nowa powieść Jakóba Kolas. W białoruskim, sowieckim, literackim piśmie p. t. „Polymia Rewolucji“ drukuje się od dłuższego czasu nowa białoruska powieść Jakóba Kolas, p. t. „Drihwa“. Jest to skończona już trzecia powieść którą napisał Jakób Kolas. Dwie pierwsze: „W pałeskiej hłuszy“ i „W hłybini Pałesia“ doczekały się już kilkakrotnego wydania i przetłumaczenia na języki obce.

— Zgon zastępczej białoruskiej działaczki. W 64 roku życia zmarła niedawno w swoim majątku w Rowolach, pow. postawskiego p. Konstacja Strenkowska, siostra białoruskiego pisarza Adama Hurynowicza.

W czasach Litwy Środkowej zmarła założycielka w swym majątku białoruską szkołę i gorliwie nią się opiekowała. Szkoła ta, wprawdzie, istniała niedługo, pamięć jednak o niej i jej założycielce i fundatorce żyje dotychczas we wdzięcznych sercach miejscowych ludzi.

W ostatnich latach swego życia, p. Strenkowska przyczyniła się w dużej mierze do podniesienia ekonomicznego wśród miejscowej ludności wiejskiej przez założenie Spółdzielni Młecarskiej, która dotychczas istnieje i rozwija się świetnie. Wszyscy, którzy ją znali zachowują o niej pamięć jako o dobrej i wielkiego serca kobiecie. (cz.)

Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych zainteresował się akcją budowy studzien na Wileńszczyźnie

Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych w ostatnich latach wypłacił na terenie Wileńszczyzny znaczne odszkodowania właścicielom, których zabudowania padły pastwą pożarów. Ten stan rzeczy zmusił Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych do bliższego zainteresowania się sprawą bezpieczeństwa pożarowego. W tym celu delegat zakładu inż. p. Sawoszyński objeżdża obecnie w towarzystwie wojewódzkiego inspektora straży pożarnej p. Pianki powiaty województwa wileńskiego badając stan bezpieczeństwa. Stwierdzono, że w większości wypadków akcję ratunkową utrudnia brak w pobliżu wody. W związku z tem Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych, jak slychać, zamierza w pewnym stopniu finansować budowę studni. Pewne ciężary w akcji tej mają ponieść również samorządy i straże pożarne.

Przed wyjazdem na prowincję inż. Sawoszyński w towarzystwie komendanta straży ogniowej p. Ruska przeprowadził ilustrację przedmiotu m. Wilna, badając ich stan zaopatrzenia w wodę.

Dalej p. minister podkreślił, że omawia te sprawy gdyż, jak wiadomo, rządy realizujące myśl państwową i testament polityczny Marszałka Piłsudskiego upatrują w ścisłym podziale kompetencyj publicznych jedną z naczelnych zasad zdrowego porządku prawnego. Polityka — powiedział p. minister — należy do rządu i parlamentu. **Samorząd ogólny i specjalny winien działać wyłącznie pod znakiem fachowości i rzeczowości.**

W zakończeniu p. minister oświadczył, że byłby b. zaniepokojony losem samorządu adwokackiego gdyby organa korporacyjne, niepomne swych właściwych zadań, przekroczyły swe kompetencje ustawowe i weszły na drogę walk

politycznych i rozgrywek partyjnych. Taki bieg rzeczy mógłby tylko adwokaturze zaszkodzić, zmuszając zarazem państwo do poszukiwania środków zaradczych.

Na przemówienie p. ministra odpowiedział prezes Naczelnej Rady Adwokackiej Franciszek Paschalski, który podziękował p. ministrowi za dotychczasowy życzliwy stosunek ministra do adwokatury i odświadczył, że Naczelna Rada Adwokacka starała się zawsze być przedstawicielką adwokatury jako całości, że nie istniały wśród niej żadne różnice partyjne, wyznaniowe czy też narodowościowe, a Rada służyła jedynie polskiej adwokaturze, jej powadze, która była zlecona pieczy Naczelnej Rady.

Młodzi prawnicy polscy w Berlinie

Minister dr. Franek przyjął na audjencji bawiącą w Berlinie reprezentację polskiej organizacji młodych prawników. Na zdjęciu — min. Franek w towarzystwie ambasadora Lipskiego w otoczeniu młodych prawników polskich.

Min. Koc i gen. Dreszer u prezydenta Roosevelta

WASZYNGTON, (Pat). Charge d'affaires Rooseveltowi w Białym Domu i ministrowi Rooseveltowi w Białym domu ministrowi Koc i gen. Orlicz - Dreszer. Min. Koc wreczył prezydentowi zbiór minjatur pędzla Szyka, przedstawiających sceny z życia Washingtona.

Następnie gen. Dreszer udał się na

Bankiet na pokładzie M/S Piłsudski

NOWY JORK, (Pat). Przez cały dzień tysiące publiczności, przeważnie Polaków, zwiadały M/S „Piłsudski“. Za zwiedzanie pobierano 25 centów, z czego 10 na fundusz marynarzy, a 15 na fundację Kościuszkowską.

Wieczorem na pokładzie odbył się oficjalny bankiet z udziałem przedstawicieli władz stanowych i miejskich. W bankiecie wzięli udział gubernator Lehman, prezes Rady Miejskiej Deutsch, zastępujący nieobecnego w Nowym Jorku burmistrza Laguardia, redaktor „Timesa“ Finley, członek

Rady federal reserve bank — Szymczak, dr. Bainbridge i inni. Przemawiali gubern. Lehman, prezes Deutsch i p. Szymczak ze strony amerykańskiej oraz minister Koc, prezydent Starzyński i dyr. Leszczyński — ze strony polskiej.

Zwyczajem amerykańskim, mistrzem toastów był redaktor Finley. Mowy cechowała niezwykła serdeczność, uznanie i podziw dla wielkiego skutecznego wysiłku Polski. Po bankiecie odbył się bal.

Harcerstwo w obronie prześladowanych Polaków w Czechosłowacji

PROTEST HARCERZY W CHORZOWIE.

KATOWICE, (Pat). W dn. 18 b.m. odbyło się w Chorzowie zebranie rad drużynowych chorzowskiego hufca harcerzy, celem zaprzestowania przeciw prześladowaniu ludności polskiej przez Czechów na Śląsku Cieszyńskim. Uchwalono następujący protest:

„W ostatnim czasie na czeskim Śląsku Cieszyńskim w niesłychanie brutalny sposób Czesi nasi „pobratymcy“ obchodzą się z naszymi rodakami, zabraniając im mówić po polsku, zamykając szkoły polskie, więząc polskich działaczy społecznych i wyrzucając z fabryk polskich robotników. Zamknięto w więzieniu harcerza polskiego Delonga za to, iż brał udział w manifestacji w Cieszynie. Fakty te bolą nas, i nie mogą przejść bez echa. Wzywamy wszystkich harcerzy i organizacje by poszły za przykładem rad drużynowych w Chorzowie i zaprzestowały przeciw takim metodom postępowania“.

LIST DR. M. GRAZYŃSKIEGO DO MIĘDZYNARODOWEGO BIURA HARCERSKIEGO W LONDYNIE.

KATOWICE, (Pat). Dowiadujemy się, że przewodniczący związku harcerstwa polskiego

dr. Michał Grażyński wystosował do międzynarodowego biura skautowego w Londynie list w sprawie szykanowania przez władze czeskie polskich organizacji harcerskich w Czechosłowacji.

W liście tym prosi on o zainteresowanie się tą sprawą biura międzynarodowego, wskazując na to, że atmosfera, wytworzona przez politykę władz czeskich, uniemożliwiła zupełnie realizację tych ideałów międzynarodowego zblżenia i braterstwa, które leżą u podstaw ideologii skautingu.

Koncentracja wojsk włoskich na pograniczu Abisynji

LONDYN, (Pat). Agencja Reutersa donosi z Addis — Abeby: według wiadomości, zebranych przez wywiad abisyński Włosi skoncentrowali na granicy włosko - abisyńskiej tysiące motocyklistów i setki czołgów. Około 30 włoskich samolotów dokonuje codziennie wywiadu po

Na Zamku

WARSZAWA (Pat). Pan Prezydent R. P. przyjął kolejno w dniu dzisiejszym: p. kierownika ministerstwa spraw wojskowych gen. Kasprzyckiego, ministra przemysłu i handlu Floyar - Rajchmana, podsekretarza stanu w min. spraw wewnętrznych Kaweckiego i biskupa polowego W. P. ks. Gawlińskiego.

Miljon złotych na budowę gmachu Biblioteki Jagiellońskiej

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zatwierdziło kosztorys robót kamieniarskich przy budowie gmachu Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie, zawierający wydatkowanie na ten cel — 504.000 zł.

Wobec tego ministerstwo spraw wewnętrznych zawiadomiło krakowski urząd wojewódzki, że z pożyczki inwestycyjnej ministerstwa WR. i OP. przyznało na dalsze prace przy budowie gmachu Biblioteki Jagiellońskiej w r. 1935—36 kredyt w wysokości 1 miliona zł.

Kolejowcy niemieccy z rewizytą w Polsce

WARSZAWA, (Pat). W dniu 30 bm. przybyła do Polski wycieczka wyższych urzędników niemieckich kolei państwowych z generalnym dyrektorem inż. Dorpmuellerem na czele. Delegaci niemieccy przybywają na zaproszenie ministerstwa komunikacji, rewizytując swych polskich kolegów, którzy w marcu r. b. bawili w Niemczech. Wycieczka niemiecka odwiedzi Warszawę, Kraków, Zakopane, Lwów, Wilno, Białą wieżę i Gdynię.

Wilki grasują w Litwie

KRÓLEWIEC, (PAT). — Prasa litewska podaje, że w pow. Uciańskim grasują stada wilków, które w biały dzień porwują owce z pastwisk.

Sprostowanie

W myśl zasady „audiatu et altera pars“ zamieszczamy list nadesłany ks. boszcza z Komaj:

W związku z artykułem „Przyczyny rozwoju sekciarstwa“, umieszczonego w „Kurjerze Wileńskim“ w dniu 24. 8. rb. (Nr. 231) proszę Pana Redaktora o umieszczenie w Pańskim czasopiśmie następującego wyjaśnienia:

Sekciarstwo w mojej parafji nie jest wyjątkiem. Jego zarodki znalazłem po przyjeździe do tej parafji w roku 1922. Od tego czasu sekciarstwo nie rozwinęło się, do sekciarzy należy zaledwie znikoma ilość osób zbalamuconych przez przybyłe osoby z Rosji i z Argentyny. Przyczyny sekciarstwa tkwią nie w zamilowaniu mamony przez prob. jak tendencyjne piśze autor wspomnianej korespondencji lecz w większej mierze wskutek zbrocenia moralnego pewnych osób. Przeciwno sekciarstwu walczę w sposób wskazany przez władze duchowne, o czym referowałem osobiście J. E. Arcybiskupowi w podczas wizytacji w dniu 23 maja rb.

Co się tyczy pobierania opłat za usługi to autor powołał się na przestarzały wypadek, który miał miejsce przed paru laty, kiedy zmarły Stanisław Kozłowski w swoim testamencie zapisał 290 zł. na pogrzeb, w którym wyraził swą chęć aby był odprowadzony z domu do kościoła (8 kilom.) przez kapłana. Za śluby nigdy nie pobierałem ani po 100 ani po 80 zł. Inna rzecz, iż zamożniejsi mieszkańcy, chcąc aby ślub ich odbył się nakajuroczyściej, płacą za sami po 30 lub 40 zł. Przeciwnie zaś za śluby biorę po 15—20 zł. To samo dotyczy i chrztów. Bardzo rzadko pobieram po 5 zł., najczęściej biorę 3 zł. albo i darmo chrzest. Wogóle nie było wypadku, żebym komukolwiek odmówił usługi religijnej spowodu opłat. Całkiem inna sprawa jeżeli niewierzący rodzice sami nie chcą swoich dzieci.

Co się tyczy mego t. zw. „majątku“ — to i tu autor przesadził mówiąc o jego „wartości kilkadziesiąt tysięcy złotych“. Gdyby autor zajrzał do księgi hipotecznej toby tam znalazł nie kilkadziesiąt tysięcy lecz kilka. Zresztą autor doskonale wie, że to nie jest majątek, lecz zwykłe gospodarstwo, którego nabycie na własność prawo kanoniczne kapłanem nie zabrania.

Tak wygląda sytuacja w rzeczywistości. Autor kończy swoją korespondencję, zaznaczając, że: „Nie dziw, że rozwija się tu bezboźnictwo i sekciarstwo“.

Jako długoletni proboszcz tutejszej parafji dobrze znając swoich parafjan, w imię bezstronności muszę zaznaczyć, że źródeł bezboźnictwa i sekciarstwa przedewszystkiem należało by poszukać w gorliwości zwalczania organizacji katolickich przez niektóre osoby.

Proboszcz kościoła rz.-kat. komajskiego ks. Piotr Budro.

m. Komaje, 3. 9. 1935 r.

Abisyńczycy rozstrzelują codziennie po 2—3 szpiegów somalijskich. Wojska abisyńskie w rejonie Dagahbour odczuwają brak żywności i władze wojskowe w Harrar domagają się spiesznego dowozu żywności.

Kurjer Filmowy

Parę godzin u Charlie Chaplina

Najbardziej unikającym reklamy, ba, najbardziej tajemniczym z artystów Hollywoodu jest niewątpliwie Charlie Chaplin. To też każdy jego nowy film spotyka się z ogromnym zainteresowaniem. Pisaliśmy już niejednokrotnie o najnowszym filmie Chaplina, który otrzymał prozoryczną nazwę „Produkcja N 5“. Sam Charlie zachowywał dotychczas o tym swoim filmie całkowite milczenie. Zresztą — nie dziwnego w tem niema, powolne tempo pracy wielkiego wesołka sprawia, że pomysł filmu mógłby być bardzo łatwo pochwycony przez innego reżysera, który mógłby go zrealizować jeszcze przed ukończeniem przez Chaplina realizacji pierwszej sceny obrazu.

Obecnie wiemy, że „Produkcja N 5“ będzie nosiła nazwę: „Obecne czasy...“. Niedawno znany filmowiec sowiecki — Borys Szumiacki zwiędził na czele specjalnej komisji sowieckiej Hollywood, w celu poznania się z najnowszymi zdobyczami techniki filmowej. Miał on możliwość zetknięcia się z „samym“ Chaplinem. Zamieszczamy poniżej w wyjątkach artykuł Szumiackiego, drukowany w jednym z pism moskiewskich:

„Czy muszę tłumaczyć, jak bardzo byliśmy szczęśliwi, my, filmowcy sowieccy, gdy podczas naszej pracy w jednym ze studio Hollywoodu, przyniesiono nam zaproszenie od Charlie Chaplina?

Genjalny aktor przyjął nas serdecznie.

— Co sądzicie o klimacie hollywoodzkim? — zapytał ze złośliwym uśmiechem, czyniąc wyraz nie aluzję do prób „cara“ filmu Haysa przeszkodzenia pracom komisji sowieckiej.

— Bywa dosyć gorąco i dosyć chłodno — odpowiedzieliśmy tym samym tonem.

— Czy widzieliście już nowe filmy, i czy macie ich już dosyć?

— Bądźmy szczerzy, Charlie — rzekł jeden z nas — my jesteśmy prości ludzie, filmowcy do szpiku kości, i my pragnęlibyśmy obejrzeć pański nowy film.

— Tego właśnie oczekiwałem — rzekł Chaplin wesoło. Zaprowadził nas do znakomite wyposażonej sali projekcyjnej. Zgaszono światło, a Charlie wygłosił małą przemowę dla wyjaśnienia fragmentów demonstrowanego filmu, który jest już prawie zupełnie gotów i znajduje się w montażu.

— Ta praca nasuwa mi dużo trudności. Jeżeli nie macie nic przeciwko temu, to pogadamy sobie po przejrzeniu kilku szpul.

Jak było do przewidzenia, ani Charlie, ani my nie poprzestaliśmy na kilku szpulach. Widzieliśmy ich wiele i byliśmy głęboko wzruszeni siłą, emanującą z talentu tego naprawdę wielkiego mistrza ekranu.

Film Chaplina nosi tytuł „Obecne czasy...“. Dzieje się to w okresie prosperity. Widzimy biuro dyrektora wielkiej fabryki. Dyrektor jest swego rodzaju półbogiem, zarządcą królestwa maszyn, gdzie pracują tysiące robotników, z których każdy przykuty jest do swego miejsca jak kajdaniarz.

Chaplin szydzi subtelnie z racjonalizacji. Dyrektor unika zbytecznych ruchów, dyr. nie wdycha powietrza z hal warsztatów fabrycznych, tych olbrzymich grobowców, w których niewolnicy kapitału tracą wszystkie swe siły. Dyrektor kontroluje wszystko, nie opuszczając swego biura: specjalny ekran — to jego uwielokrotnione oczy, głośnik — to jego uwielokrotnione uszy.

Pomiędzy robotnikami fabryki znajduje się również Charlie Chaplin. Pracuje zawsze na tem jednym miejscu, z dnia na dzień, z roku na rok, wykonując tylko tę jedną rzecz: wstawia śrubkę zawsze w tę samą część maszyny.

U krańca swych sił Chaplin opuszcza na chwilę swoją maszynę. Jest tak wyczerpany, że chwyla swym przyrzędem... nos majstra. Zamiasz śrubkę bierze guziki robotnicy, która schyliła się do poprawienia sobie pończochy. Wreszcie Chaplin leci po całym olbrzymim zakładzie, aby znaleźć tę uciekającą część maszyny, do której on nie włożył śrubki.

Dyrektor próbuje nową maszynę, która powinna automatycznie dawać robotnikom jeść, żeby uniknąć wszelkich strat czasu. Dla eksperymentu wybrana została maszyna Charliego. Maszyna chwyla go za gardło i wlewa mu w usta porcję buljonu. Charlie parzy się gorącym płynem. Później następuje drugie danie. Lecz maszyna spóźnia się i wyspuje wszystko za kołnierza

koszuli Charliego, który skręca się cały z bólu. Należy poprawić maszynę. Dwie śrubki, zostawione w międzyczasie na talerzu zostały połknięte przez Charliego wraz z „automatycznym“ napojem. Dyrektor sprzeciwia się reperatury maszyny, ponieważ utrzymanie jej jest zbyt drogie. Charlie naśmiewa się z racjonalizacji, a jego śmiech brzmi równocześnie i jak satyra, i jak oskarżenie.

Znowu widać salę maszyn. Charlie ciągle ze swymi śrubkami. Przez okno spostrzega nagle stare auto, obciążone deskami. Skacze przez okno i chce umieścić w aucie śrubkę. Zamiast tego chwyla do ręki kawałek czerwonej tkaniny, przyćwieczonej do desek i noszącej napis: „niebezpieczeństwo — nie dotykać“.

Przez przypadek przechodzą tą stroną strajkujący robotnicy. Ściga ich policja. Agenci przyjmują czerwony szmat w rękach Chaplina za sztandar komunistyczny i aresztują go.

Charlie w więzieniu. Świat przestępców jest lepszy dla niego, niż świat racjonalizacji kapi-

talistycznej.

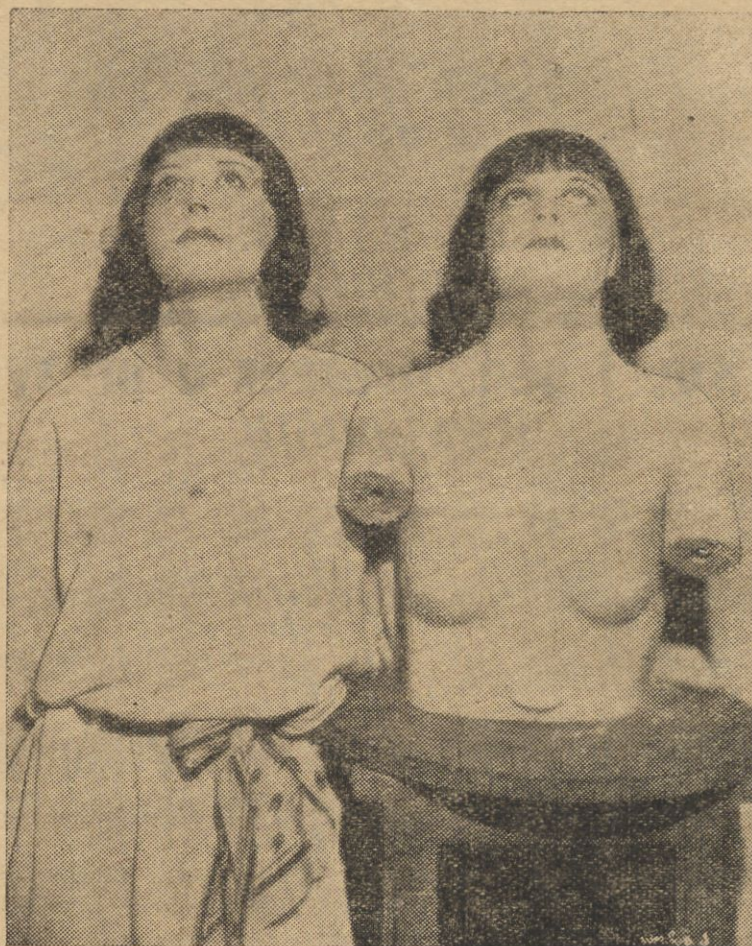
Paulette Godgar, najnowsza partnerka Chaplina, jest młodocianą biedaczką. Skradła z kiosku banany, które rzuciła dzieciom, równie głodnym, jak ona. Ją również uwieziono.

Charlie wychodzi z więzienia równocześnie z Paulette. Ona kradnie koszyk z sałatą. Policja ich ściga. Jej udaje się uciec, ale on zostaje aresztowany. Niemniej jest zadowolony. Policja stwierdza jego niewinność i wypuszcza go.

Epilogu nie widzieliśmy. Nie jest jeszcze wogóle ukończony. Zakończenie będzie oczywiście — pesymistyczne. Charlie opowiada nam koncepcję tego finału. Humor Chaplina jest gorzki i silny.

— Możliwe — mówi Chaplin — że zakończenie, takie, jakie je wam przedstawiłem, psuje dzieło. Ja jestem jednak indywidualistą — i mogę robić film tylko w zgodzie z moją naturą. Jednakże pracuję jeszcze ciągle — i to bardzo wiele nad tym epilogiem, i mam nadzieję, że będzie on godny całości.

Jeszcze jeden film niesamowity

Wielki „niemy“ sukces niemieckiej kinematografii „Gabinet figur woskowych“, w którym Konrad Veidt stworzył niezapomnianą kreację został powtórnie nakręcony, tym razem — w Ameryce.

Został nakręcony całkowicie w kolorach naturalnych systemem „Technicolor“. W rolach głównych wystąpili: Fay Wray i Lionel Atwill. Reżyserował znany reżyser Michael Curtiz (Michał Kertész).

PRODUKCJA FILMOWA W ANGLIJI

Angielska produkcja filmowa przeżywa w tej chwili okres niezwykle wzmoczonego tempa pracy. Rynek filmowy angielski jest przesycony kapitałem. Jest to właściwy wniosek, jaki należałoby wyciągnąć z faktu, że angielskie ateliery filmowe są stale zajęte i nie mogą zaoferować najmniejszego, bodaj, miejsca przed październikiem.

Wzrost angielskiej produkcji odbywa się tak szybko, że stale zachodzi brak wszystkiego, czego najbardziej potrzeba — oprócz pieniędzy — pisze w dziale filmowym „Evening-News“.

„Niema dostatecznej ilości ateliery, dostatecznej ilości gwiazd, odczuwa się stale brak techników, reżyserów, scenarzystów i operatorów“.

W obecnej chwili znajduje się w stadium nakręcania 40 filmów. Przewiduje się nakręcenie w okresie 1935—36 roku minimum 230 filmów, wobec 190, nakręconych w roku ubiegłym.

Wytwórnice stale powiększają swoje ateliery. Aleksander Kordy, która nakręca obecnie swoje filmy w wynajętych ateliery, oczekuje z nie-

cierpliwością wykończenia swego atelier pod Londynem, na które się złoży 6 hal po 100 na 50 metrów każda.

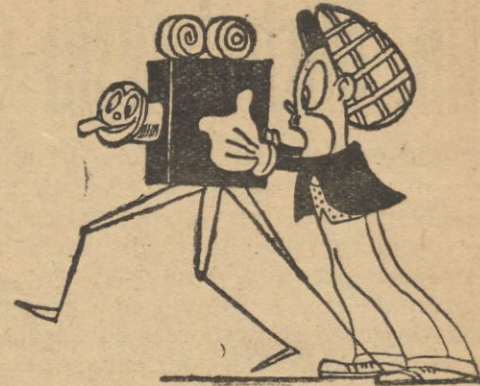
Wytwórnica Gaumont British i British International przewidują również powiększenie swoich ateliery, które w obecnym stanie rzeczy nie czynią zadość przewidywanej produkcji.

Co się tyczy natomiast drobnych producentów, nie posiadających własnych ateliery, to ci są zmuszeni wynajmować wolne miejsca po cenach, sięgających 500 funtów sterlingów tygodniowo, oprócz światła.

Bardzo różne są koszty produkcji poszeze głównych filmów, wahają się one od 175.000 zł. do 2.600.000 zł.

Naskutek braku w Anglii dostatecznej ilości gwiazd, oraz dla zapewnienia sobie ekspansji na rynku amerykańskim, producenci angielscy zakontraktowali większą liczbę gwiazd z Hollywoodu. Między zaangażowanymi gwiazdami znajdują się takie siły, jak Jean Parker, Madge Evans, Richard Dix, Fay Wray, Walter Huston i inni.

Jeśli jeszcze jakoś brytyjskich filmów do

KRONIKA FILMOWA

— WYTWÓRNIA „KINOFILM“ rozpoczęła realizację komedii p. t. „Manewry miłosne“. Scenariusz opracował Konrad Tom, reżyseruje wraz z nim Jan Nowina-Przybylski. Obsada przedstawia się następująco: Loda Halama, Tola Mankiewiczówna, Mira Zimińska, Zabczyński i Sierański. Muzykę komponuje Henryk Wars.

— JEDEN Z MIŁOŚNIKÓW STATYSTYKI w Polsce „odkrył“, że pomimo nader szczupłych ram naszej produkcji rodzimej, istnieje scenarzysta polski, który napisał aż 15 zrealizowanych scenariuszy. Człowiekiem tym jest znany literat — Anatol Stern. Z bardziej znanych obrazów Stern na należy wymienić „Na Sybir“, „Wiatr od morza“, przeróbka „Urody życia“ Żeromskiego, „Niebezpieczny romans“, „Antek policmajster“, „Przedwiośnie“ oraz „Młody las“, przerobiony na film ze sztuki Herta — oto kilka z imponującej liczby 15 filmów. W sezonie bieżącym zakończył Stern prace nad „Panem Twardowskim“ i nad scenariuszem Sienkiewiczowskiej „Hani“ oraz przystąpił do pracy nad „Różą“ Żeromskiego.

— GRETA GARBO POWRACA do Hollywoodu z niespodzianką. Przywozi nowego Garbo — brata swego — Gustaffsona, który zamierza pod kierownictwem popularnej siostry poświęcić się karierze filmowej. Dotychczas Gustaffson piastował urząd... szofera w miejskich autobusach.

— OD 26 WRZEŚNIA DO 17 PAŹDZIERNIKA odbędzie się — tym razem dla odmiany w Brukseli — nowa Międzynarodowa Wystawa Filmowa. Jak widzimy, zainteresowanie filmem rośnie.

— SENSACYJNY MECZ BOKSERSKI o mistrzostwo świata między Maxem Baerem a Brodcockiem został w całości sfilmowany i już wkrótce zobaczymy go na ekranach polskich. Spotkanie tych dwóch pięściarzy wywołało wielkie zainteresowanie ze względu na niespodziewaną przegraną Baera.

— REŻYSER MARCO DE GASTYNE przystąpił do realizacji filmu „Życie Leonarda da Vinci“. Na ekranie zostanie wiernie odtworzona epoka rozkwitu włoskiego renesansu, opracowana w-g ścisłych historycznych danych, romans z Giocondą i rywalizacja da Vinci z Michałem Aniołem.

— PODCZAS WYŚWIETLANIA k jednym z kin budapeszteńskich filmu propagandowego z życia osadników żydowskich w Palestynie powstała awantura i bójka między Żydami a „węgierskimi „endekami“. Interwenjowała policja.

— W LONDYŃSKIM CZASOPISMIEM fachowym „The Cinema“ ukazał się artykuł krytykujący w dosadny sposób nowopowst. Między narodową Izbę Filmową. Autor podkreśla ironicznie, że jeszcze przed 15 laty odbyła się w Paryżu międzynarodowa konferencja filmowa, na której uchwalono identyczną, jak w roku bieżącym w Wenecji, rezolucję. Skończyło się jednak wtedy... na rezolucji. To samo miało miejsce na konferencjach późniejszych. Celem podobnych spotkań, twierdzi uszczypliwie autor, jest kilka bankietów, zawieranie nowych wiadomości i dowiadywanie się o kłopotach i potrzebach innych krajów. Obecne konstytuujące zebranie w Wenecji nie da również żadnych konkretnych wyników, tem bardziej, że przez sem na najbliższe dwa lata jest dr. Scheuermann, a siedzibą Izby na ten okres jest Berlin.

równa ilość, to można sądzić, że produkcja angielska zaliczy się wkrótce do najpoważniejszych na kontynencie.

Don Jose Milica

Popularyzator śpiewak hiszpański, który jest jednocześnie artystą filmowym i operowym, ukaże się w bieżącym sezonie w trzech nowych filmach. Ostatnio podziwialiśmy pięknego Hiszpana w filmie „Kuszenie szatana“.

JAK TO SIĘ WAM PODOBA?

ELASTYCZNY GŁOS.

W pewnej operetce filmowej przypadło w udziale znanemu komikowi Hansowi Moserowi śpiewanie kupletu.

Kompozytor przed napisaniem piosenki, zgłosił się do Mosera:

— Przepraszam pana, panie Moser, śpiewa pan basem, tenorem czy też barytonem?

— Komik wruszył ramionami.

— Głos mój, tak jak zresztą i ja, jesteśmy dziełem przypadku. Wał pan taki głos, jaki się panu podoba.

WIADOMOŚCI GOSPODARCZE

Handel Polski z państwami bałtyckimi

I. Obroty handlowe między Polską a państwami bałtycko-skandynawskimi są niewielkie. Orjentuje w ten doskonały Sprawozdanie z działalności Izby Handlowej Bałtycko-Skandynawskiej za rok 1934, z którego wyjmujemy następujące cyfry, odnoszące się do roku sprawozdawczego:

Table with 3 columns: do, ton, tys. zł. Rows include Danji, Estonja, Finlandji, Lotwy, Norwegji, Szwecji, and Razem.

Ogólny wywóz z Polski do wymienionych sześciu państw wyniósł tedy w roku 1934 niespełna 3900 tys. tonn, wartość ni spełna 111 milionów złotych. Pierwsze miejsce zajmuje w naszym zestawieniu Szwecja, ostatnie Estonja, jeszcze po ważne pozycje wywozowe reprezentują Danja, Norwegja i Finlandja, znikome zaś Estonja i Lotwa.

Table with 3 columns: z, tonni, tys. zł. Rows include Danji, Estonji, Finlandji, and Razem.

Table with 3 columns: Lotwy, 2584, 894; Norwegji, 47558, 7479; Szwecji, 100816, 19841; Razem, 189551, 39010.

Jak z tego widać, przywóz do Polski osiągnął niespełna 190 tys. tonn wartości 39 milionów złotych. I w tem zestawieniu poczesne miejsca przypadają Szwecji, Danji i Norwegji, ostatnie zaś Lotwie.

Z porównania obu tabel wynika, że wywóz nasz do sześciu państw bałtyckich był 20-krotnie większy od przywozu, jeśli brać pod uwagę tonaż. Wartość wywozu była 2.8 razy większa od wartości przywozu.

Takie jednostronne ukształtowanie stosunków handlowych jest niekorzystne dla Polski, przeciwdziała bowiem rozwojowi i zwiększaniu wywozu. Wwoząc bowiem mało, nie możemy liczyć na rozwój ludowy wywozu.

Uderzająca dysproporcja tonażu tłumaczy się obecnością w naszym wywozie ciężkich artykułów, przedewszystkiem zaś węgla. Póki będziemy zmuszeni stosować powściągliwość w imporcie, dyktowaną naszym stanem gospodarczym, nie można oczekiwać radykalnej zmiany warunków dla eksportu naszych surowców i wytworów na rynki bałtycko-skandynawskie.

Z tem wszystkim zaznaczają się jasno krawo ujemne dla nas skutki prohibicyjnej polityki i dodatnie systemu wolno-handlowego. Przykładem pierwszej jest Lotwa, z którą wymiana odbyła się przede wszystkim na zasadach kompensacji. Jedyne towary bezkonkurencyjne miały możliwość wejścia na rynek łotewski bez kompensaty i to na dogodnych warunkach kredytowych.

Natomiast z Szwecją, uprawiającą liberalizm w handlu zagranicznym, t. j. wolny obrót towarowy, ułożyły się stosunki najpomyślniej. W ogólnym wywozie z Polski do krajów skandynawskich pozycja szwedzka zajmuje olbrzymie miejsce (45 milionów na 111), toż samo odnosi się jednak do przywozu z Szwecji do Polski. Miarą uprzywilejowania Szwecji na rynku polskim jest, że zdobyła ona w Polsce 20 milionów za swe towary, na 39 milionów ogólnej wartości przywozu z krajów skandynawskich. Wolnohandlowym obrotem hołduje również Finlandja, zajmująca w rzędzie na bywoców na polskim rynku poważne miejsce.

Poza temi dwoma państwami ciągną się mury, rogatki i zapory. Noszą one rozmaite formy i nazwy i stosowane są w rozmaitym stopniu, od częściowej relamentacji do drakońskich zakazów. Owoce tego jest zastój, szkodliwy zarówno dla obojga, jak samego sprawcy.

ciasnej, egoistycznej polityki gospodarczej.

Znamienne, że na drogę ograniczeń weszła również Danja i Norwegja. Rezultaty tego są natychmiast widoczne. Pomiedzy rokiem 1933 a 1934 zaznaczył się spadek wywozu z Polski do Norwegji o blisko połowę w tonażu i 6 milionów złotych wartości. W tym samym czasie wartość przywozu do Polski z Norwegji zmniejszyła się bardzo nieznacznie.

A. H.

Protesty wekslowe w sierpniu

Liczba protestów wekslowych w sierpniu br. uległa dość znacznemu zmniejszeniu. W miesiącu tym zaprotestowano bowiem, według danych G. U. S., na terenie całej Polski 118.7 tys. sztuk weksli na sumę 17,4 miljon. zł. wobec 132.8 tys. sztuk weksli wartości 202 miljon. zł. w lipcu r. b. i 116.5 tys. sztuk weksli na sumę 19,8 milionów złotych w sierpniu 1934 r. Protesty wekslowe w poszczególnych województwach przedstawiały się następująco (pierwsza cyfra liczba weksli zaprotestowanych w tysiącach sztuk, druga — suma w milionach złotych): — Warszawa 25,6 — 3,9; — woj. warszawskie 4,2 — 0,5; łódzkie 24,6 — 3,0; w tem Łódź 18,7 — 2,2; woj. kieleckie 8,9 — 1,0; lubelskie 4,8 — 0,5; białostockie 4,9 — 0,5; wileńskie 4,1 — 0,5; w tem Wilno 3,2 — 0,3; woj. nowogródzkie — 1,5 — 0,2, poleskie 1,5 — 0,1; wolińskie 3,4 — 0,5; poznańskie 6,4 — 1,5; w tem Poznań 2,1 — 0,5; woj. pomorskie 4,8 — 1,1; w tem Gdynia 1,0 — 0,2; woj. śląskie 4,5 — 0,7; w tem Katowice 1,6 — 0,3; woj. krakowskie 7,8 — 1,4; lwowskie 8,1 — 1,6; w tem Lwów 4,0 — 0,9; woj. stanisławowskie 1,8 — 0,2; tarnopolskie 1,8 — 0,2.

Pełna tabela wygranych w 16-m dniu ciągnięcia 4-ej klasy 33 Państwowej Loterii Klasowej

I ciągnięcie Wygrane pocieszenia po 50 zł.

- List of winning numbers for consolation prizes, including 13 27 49 59 67 191 380 463 501 5 41, 77 626 755 822 48 962 1000 06 39 75 124, etc.

- Continuation of winning numbers, including 804 29 51 926 49114 31 60 280 445 648, 772 806 22 63, 50100 76 207 88 349 64 401 15 27 94, etc.

- Continuation of winning numbers, including 37 93 614 46 753 71 75 814 32 39 45 82, 909 85 93 26 103 20 21 28 94 202 336, etc.

- Continuation of winning numbers, including 508 605 8 25 75 613 840 68 955 137045, 56 82 104 403 60 572 74 642 819 35 59, etc.

Kurjer Sportowy

Konferencja prasowa w Polskim Związku Jeździeckim

23 b. m. odbyła się konferencja prasowa, zwołana przez Tow. Międzynarodowych i Krajowych Zawodów Konnych w Polsce w związku z rozpoczęciem zawodów w tych dniach zawodami hippicznymi w Łazienkach. Konferencję otworzył płk Trzaska-Durski, przewodniczący Komisji Technicznej zawodów, który na wstępie zwrócił się do prasy z apelem o życzliwość i fachową propagandę. W przemówieniu swym płk. Trzaska-Durski podkreślił, że nadchodzące zawody mają duże znaczenie ze względu na przyszłoroczne igrzyska olimpijskie.

W dalszym ciągu swego przemówienia płk. Trzaska-Durski podkreślił następujące momenty:

W roku bieżącym startować będzie rekordowa liczba zawodników, w roku ubiegłym startowało 49, w roku bieżącym zgłoszono 94 konie. Zwraca uwagę fakt, że w tegorocznych zawodach startować będą pełne ekipy Niemiec i Włoch, które uchodzą za najwyższą klasę europejską. Na uwagę zasługuje także wyjątkowo liczny start jeźdźców cywilnych i amatek — około 50, w tej liczbie znajdują się nazwiska zagraniczne.

Ze względu na liczne zgłoszenia tegoroczne konkursy rozpoczynać się będą wcześniej, mianowicie już o godz. 13.

W tym roku notujemy pierwszy w Polsce start austriackich jeźdźców cywilnych.

Zawody międzynarodowe poprzedzone będą dwudniowym krajowym konkursem „Ujeżdżania konia“ w konkurencji krajowej, w dniach 26 i 27 bm. — W konkursie tym startuje około 200 koni. Konkurs składa się z trzech prób: 1) próba na 4-boku, 2) skoków przez przeszkody i 3) próba wytrzymałości na mrozie. Jest to jeden z najciekawszych konkursów, nieszczęśliwie dotąd ignorowany przez publiczność.

Zawody tegoroczne poraż pierwszy będą połączone z mistrzostwami koniami Polski. Doroczny konkurs Armji Polskiej w konkurencji krajowej, rozgrywany dotąd o nagrodę Marszałka Piłsudskiego, odbywać się będzie nadal rokrocznie o nagrodę imienia Marszałka.

(Dalszy ciąg na str. 8).

II-gie ciagnienie

642 751 1333 78 520 874 2191 258 409
903 72 3123 237 322 75-533 628 47 805
4021 119 257 522 89 664 816 37 47 985
5015 112 355 695 6968 7293 708 808 8100
68 265 324 551 698 715 861 9055 128 320
496
10352 74 450 600 845 11049 138 82 237
94 325 35 704 940 64 12054 69 121 534
85 723 973 13153 345 408 620 14020 100
22 39 344 83 483 667 803 953 15259 385
473 98 662 965 16005 672 77 780 870 955
17396 468 569 805 943 97 18799 898
19158 646
20028 422 588 912 21080 209 76 430 524
41 815 953 22139 70 98 267 375 810 22
70 23011 301 4 37 78 477 657 719 829
24051 103 57 284 528 54 695 874 78 87
25118 415 42 578 724 95 26038 131 316 27
28 468 574 721 891 98 27161 341 512 677
82 722 886 927 28134 480 621 29044 280
705 30 822
30113 69 555 680 730 31070 105 52 557
465 742 964 32024 101 14 86 228 360 492
95 574 723 814 41 906 37 33057 200 12
83 84 360 451 757 874 34038 468 512 35
58 81 601 939 42 79 35213 59 81 429 38
36225 661 63 742 49 863 907 37003 74
286 324 73 442 67 744 97 814 37 38080
212 16 54 417 594 632 38 813 39119 45
70 268 430 542 775 929
40066 158 99 273 359 80 407 618 89 719
886 902 41013 131 329 77 489 652 745
865 42041 157 284 309 446 510 709 59
884 43004 58 227 300 646 755 79 878
44129 321 45 462 665 802 40 45652 46175
93 259 481 535 50 907 24 47100 54 527
801 28 46 73 48047 50 100 657 702 72
904 70 49069 683 97
50008 117 57 334 600 91 819 85 978
11103 243 68 94 393 467 71 98 526 694
808 52101 413 73 88 786 901 53128 499
705 20 93 825 49 65 54070 117 352 400
768 803 55063 92 141 405 572 770 81 817
56141 265 416 73 517 23 36 802 13
57022 78 280 93 340 434 574 798 58023
274 389 488 95 880 59072 170 550 683
837 925
60341 409 56 718 832 61001 114 28 375
490 723 62042 74 146 84 472 95 721 810
65 902 51 98 63019 224 343 65 506 739
73 87 997 64395 755 961 65 65086 168 80
233 61 518 84 621 725 65 910 66005 18
53 599 775 865 911 67234 339 443 48 574
726 853 68021 31 145 266 75 378 98 431
428 599 69079 496 547 647 859 927 41 94
70008 248 619 763 847 982 71103 13
624 864 72250 307 16 636 717 55 984
43025 67 168 223 822 31 973 74201 9 696
282 75022 67 83 138 90 293 318 524 623
751
76038 149 62 396 619 805 913 82 97
77130 231 34 409 524 607 762 861 69
88 962 78003 145 253 406 51 600 79073
413 232 390 463 572 641 45 793 860
80045 281 849 972 81125 412 30 506
610 802 17 58 908 32 82319 88 555 760
87 837 83232 380 543 790 872 995 84209
47 417 54 539 57 707 27 85031 115 385
433 86 576 765 973 86108 485 784 946
87048 79 367 472 594 687 88 790 845 994
88036 108 31 265 388 409 646 789 971
89017 22 129 447 698 968
90073 440 543 683 725 31 62 923 91003
82 216 65 340 612 703 809 46 905 92027
164 229 415 586 835 93165 205 11 373
402 41 95 538 753 872 980 94193 208 458
802 15 46 65 69 618 64 708 817 30 90
232 95053 684 96146 257 72 97149 50
903 16 99 388 413 56 59 514 822 66 98057
99 231 60 316 459 594 919 50 99225 36
448 554 686 757 863
100088 693 727 101256 503 615 42 733
68 102024 54 208 353 54 408 519 53 734
103090 297 474 573 104236 962 105066

94 154 257 364 447 82 692 863 949 106022
77 398 433 673 783 885 961 107076 157
269 344 496 673 803 72 108021 78 124
85 601 20 761 961 68 109100 5 201 368
94 412 54 734 999 110012 109 62 218
783 847 66 904 111232 366 95 409 33 42
550 629 47 68 904 42 112191 257 603
39 702 20 30 914 113278 80 615
114006 269 288 342 421 447 560 782 909
14 62 97 115156 94 850 86 393 417 574
637 742 802 29 945 116017 82 194 335
504 687 36 69 864 915 117068 227 36 353
433 537 782 926 118266 353 611 760 811
98 119326 63 669 888 950 959
120028 109 46 371 472 78 584 635 52
92 720 833 89 968 94 121030 283 593
882 909 67 90 122129 80 558 949 64
123214 344 498 640 46 808 72 124091
225 354 561 706 75 844 125003 6 125 360
68 471 567 673 762 833 98 913 21
126002 34 159 209 85 404 908 81 91
127154 223 335 422 591 632 40 77 703
850 91 988 95 128160 435 592 670 95
790 955 129151 63 77 93 221 382 478 93
577 679 948 86
130172 441 78 612 89 131119 818 28
915 132166 386 97 491 549 628 871 98
133070 396 413 535 60 77 689 770
134160 219 31 426 520 659 731 961 78
135003 7 120 306 78 85 719 32 41 67
136750 137145 239 84 514 20 58 735 42
61 83 138059 113 36 671 792 831 957
139046 51 234 598 794
658 742 52 142181 205 56 75 98 675 796
143145 725 83 814 14181 343 68 98 460
532 692 826 68 96 994 145049 78 220 86
92 391 451 571 635 931 32 34 62 69 945
146307 52 80 580 862 96 992 147045 202
52 504 15 83 812 68 148317 24 539 676
149087 101 42 213 305 489 640 90 957
150068 81 159 209 393 455 68 83 555
98 687 754 902 4 74 88 151108 356 442
608 776 989
152044 249 83 456 535 754 153021 71
236 358 68 478 91 540 719 979 154049
251 382 90 402 82 652 92 778 901 57 86
155235 51 660 729 830 86 156078 448
680 84 711 84 921 49 157203 513 619
711 33 53 868 980 158125 90 374 451
55 590 97 678 159148 64 497 695 991
160030 78 81 237 75 308 77 451 64
511 16 620 713 39 900 161169 217 556
739 47 80 963 162057 396 490 527 695
771 839 939 163264 535 627 714 969
71 164217 47 346 60 461 533 742 815 80
928 165022 158 88 274 557 659 714 854
166103 213 350 462 81 951 167009 61
229 526 72 802 37 913 44 168024 343
439 60 80 624 814 69 169118 311 542 88
658 709 83 833 37
170443 52 56 589 600 20 65 732 809
932 171313 24 554 630 40 707 12 20 94
172058 60 104 36 79 415 35 609 83 742
67 173019 116 222 39 543 634 35 67 710
954 174115 374 406 40 719 84 96 926
82 97 175207 468 75 513 31 35 624 725
176073 95 205 385 495 546 626 853
177679 743 840 178024 77 278 308 401
24 597 632 96 796 813 980 179011 374
484 643 53 716
180081 247 833 38 181121 38 294 330
74 548 671 87 840 54 182014 132 285
404 620 804 952 85 183236 81 369 78 87
425 547 662 928 184047 188 202 376 521
725 89 956

III-cie ciagnienie

125 325 72 488 563 608 96 795 1072
163 63 416 70 594 2071 134 367 480 523
56 66 888 3019 33 179 98 519 66 86 657
714 32 35 822 86 934 4005 32 256 50
552 80 87 644 857 5080 182 415 85 700
835 917 6035 159 425 663 875 85 7203
368 424 631 758 8097 278 316 74 407 552

75 947 69 9251 331 49 74 413 30 518 41
50 73 657 60 840 69
10260 397 512 643 719 35 813 41 11042
143 266 449 594 633 61 700 6 73 12036
89 364 419 611 43 70 798 13063 57 312
528 850 54 63 14098 298 316 33 650 68
956 15149 58 73 265 76 508 95 667 881
16022 153 551 600 744 926 17259 351 641
18007 25 261 513 629 50 796 820 19059
85 465 503 882
20036 259 742 813 38 21029 187 92
248 355 565 97 610 770 22014 334 487
590 629 51 87 94 766 90 803 12 901
23090 128 238 375 470 95 627 77 835 92
24168 420 565 602 7 902 31 96 25224 376
491 624 868 994 26146 70 72 203 545 757
805 8 45 27171 212 343 422 882 960
28001 197 301 41 67 590 735 982 2919
396 480 586 704 79 95 900 2 98 30098
277 368 610 74 742 31306 30 585 689
32052 84 172 266 372 403 548 55 675 78
869 33007 10 230 32 38 41 339 413 50
600 43 802 34163 294 425 558 617 892
963 35113 14 36 220 542 707 947 88
36051 166 279 93 352 63 476 83 523 66
665 886 905 37055 80 148 55 59 261 613
61 84 768 802
38057 319 31 59 562 66 748 865 39069
75 184 94 766 823 940
40515 666 710 41088 144 503 659 716
44 853 68 83 927 29 42060 131 56 585
614 30 40 704 41 95 875 918 87 43226 42
394 471 88 676 93 734 82 840 99 921 82
98 44033 108 21 564 719 28 68 99 851
952 45009 174 517 89 618 821 46071 88
102 358 436 576 88 785 89 848 74 47185
214 48 91 346 403 43 45 48 587 637 761
813 911 48040 99 249 497 523 659 714
812 950 76 91 49084 390 437 58 534 685
934
50121 56 62 224 25 45 71 93 430 558
860 980 51068 276 460 605 30 767 803
52102 259 87 537 63 635 801 978 53008
369 414 278 683 925 67 54108 216 76 514
76 744 55208 305 20 448 636 69 823 56246
56 405 77 508 898 919 28 57359 412 61
76 556 616 62 784 819 984 87 58193 258
394 461 68 588 59029 66 79 215 55 300
400 35 83 950
60086 174 333 80 574 635 58 95 930
61051 166 73 368 547 49 621 34 66 787
869 951 62025 135 215 98 340 516 607
63179 241 45 329 440 67 541 613 895
64036 108 59 84 447 62 80 525 602 19 84
743 863 65137 48 235 69 98 447 628 837
66095 134 452 535 37 688 67147 76 80 377
68039 85 117 305 402 603 717 69070 318
513 722 78
70049 56 408 506 614 34 768 71286 549
688 72004 123 58 68 224 34 332 878 80
526 94 73050 77 283 405 543 600 74154
390 497 519 29 690 75136 91 227 420 520
658 62 94 98 781 86
76157 346 51 447 688 77270 300 70 79
450 598 758 891 958 78040 213 522 663
140404 777 833 141095 191 215 45 514
750 963 74 79004 43 332 98 616 69 958
80044 62 85 92 184 90 239 491 698
861 94 96 907 81177 360 451 54 505 762
910 82059 81 484 547 62 96 883 83122
99 206 416 95 581 785 84039 90 249 349
72 509 697 726 31 850 916 85027 77 87
149 222 362 68 79 87 633 905 86007 123
45 86 333 56 913 87033 233 324 456 611
33 74 88069 313 523 9 45 647 56 725
89265 84 314 440 761 821 909 34 82
90197 303 423 35 568 746 52 811 82
942 62 92 91041 84 329 94 467 520 27
605 767 92204 637 48 68 988 93021 34
318 687 857 94067 70 256 33 50 72 80
454 521 97 649 732 858 95381 477 655
960 96470 535 662 792 837 903 56 97101
222 453 66 77 845 944 98194 233 563 611
790 965 99118 233 70 429 648 97 962
100180 274 456 519 52 75 79 670 76

860 101018 77 80 258 505 758 63 102111
230 35 93 409 597 641 730 42 55 67 807
103110 290 308 452 638 704 56 57 104072
228 355 621 33 772 826 917 105088 136
359 65 402 706 824 938 91 106104 19 26
447 66 668 997 107089 91 327 75 422 93
56 639 834 38 51 908 108114 344 465 563
623 720 65 68 927 77 109092 93 122 37
50 97 277 436 69
110150 374 514 741 819 26 111074 77
96 165 304 46 455 507 17 41 808 94 957
67 112200 82 443 598 721 33 807 955 96
113039 112 237 328 29 62 92 428 69 92
786 800
114004 74 78 279 332 36 407 540 98 602
90 726 36 48 825 931 115172 207 343 699
702 856 116001 59 242 66 514 57 659 744
57 885 117242 50 815 37 61 562 755 951
118204 67 341 634 826 40 66 923 119053
265 336 54 848
120065 87 278 361 515 665 727 71 801
38 67 121253 320 26 478 555 95 676 749
54 75 891 972 122049 243 506 975 123029
164 236 355 427 32 557 67 681 92 712
858 91 124073 309 492 667 708 69 81 808
904 55 92 125076 82 186 365 416 22 575
650 83 736 40 126133 311 578 805 56 990
127077 93 216 424 549 70 646 63 774 806
912 128204 7 17 63 80 82 342 78 514 51
628 851 83 980 129028 442 73 76 96 636
720 835 57 65
130011 52 152 253 347 425 74 91 556
67 718 131028 51 53 79 122 69 73 391 499
549 753 822 921 132063 121 71 324 32
489 626 787 819 907 98 133324 591 652
99 800 957 134072 97 99 239 51 345 549
94 726 943 135059 403 6 627 46 937 136050
607 815 137209 44 430 68 90 519 29 38
81 99 655 829 966 138076 514 638 842 59
74 911 139102 390 587 869 80
140002 55 57 68 126 520 93 706 75 860
75 87 946 51 141064 501 60 715 866 908
14 142005 258 318 81 501 69 92 612 716
64 68 84 810 143019 164 256 87 433 573
755 966 78 85 144084 100 35 45 225 81
682 849 912 145208 393 407 58 90 755
62 89 901 146133 78 213 46 455 530 616
23 72 85 89 704 52 147177 442 579 658
733 55 900 148051 141 265 411 31 50 83
509 672 720 417 79 839 935 86 149036 193
260 81 350 442 524 679
150157 296 383 467 571 97 650 756 58
809 16 923 151009 63 155 82 294 388 633
807 993
152150 228 54 459 570 609 60 806 71
922 153037 91 151 291 343 56 474 601
90 154011 145 222 437 62 623 33 786
919 15513 268 317 72 432 95 809 59 90
156137 252 511 682 772 815 55 909 80
157010 78 91 133 87 789 99 547 700 802
989 158064 114 48 224 329 48 95 705
159078 13 260 438 571 88 630 8 920 40
61
160122 23 46 60 83 215 375 407 589
697 778 824 68 946 161435 605 718 912
162089 198 580 744 163200 12 39 783
164093 129 537 744 825 84 165086 241
77 326 463 641 710 805 48 166154 76 200
402 570 73 695 784 873 76 167128 340
90 530 89 679 89 776 168087 122 73
169153 70 483 571 886 94 919 45
170067 116 478 689 727 78 171191 245
96 375 529 666 771 79 172026 42 181 87
250 501 47 74 794 899 17304 55 183 373
454 636 704 836 99 965 174025 62 398
510 65 842 958 81 92 175017 210 340 60
543 6 662 913 30 66 74 176076 183 297
389 608 91 92 880 98 177026 209 365
443 672 722 865 178031 83 535 648 797
179009 327 673 759 810 49 68 79 915
180072 590 975 181287 88 365 543 626
704 940 182026 53 131 58 227 81 381 95
532 637 713 891 929 183056 300 521 690
984 184112 340 450 87 566 964

Konferencja prasowa w Polskim Związku Jeździeckim

(Dokończenie ze str. 7).
szalka Józefa Piłsudskiego, u-
fundowaną przez Gen. Inspektora
Sił Zbrojnych gen. Rydz-Smiego.
Pozatem w konkursie tym
roz

Komunikat Związku Propagandy Turystyki

Związek Propagandy Turystycznej Ziemi Wileńskiej po ułożeniu ramowego programu turystycznego na rok 1936, zwraca się do wszystkich organizacji społecznych, sportowych i krajoznawczych z prośbą zgłaszania projektowanych imprez, celem ułożenia szczegółowego programu oraz zapewnienia poszczególnym imprezom jak najliczniejszego udziału turystów i sportowców.

Program turystyczny Wileńszczyzny zostanie wydrukowany i włączony do ogólnego państwowego programu turystycznego na rok 1936.

Nadsyłania danych nie ograniczamy do Wileńszczyzny, lecz apelujemy do całej Wileńszczyzny, zachęcając, że prócz imprez sportowych wielką wagę mają: kiermasze ludowe, uroczyste święta lokalne związane z obyczajami ludu ziemi Wileńskiej, projektowane zjazdy, wystawy etc.

Zaznaczamy, że wprowadzenie Wileńszczyzny do programu ogólnopolskiego jest rzeczą wielkiej wagi i nie należy lekceważyć możliwości propagandowych naszej ziemi.

Zgłoszenia przyjmowane będą w ciągu miesiąca t. zn. do dnia 27 października włącznie. Kierować je należy do Związku Propagandy Turystycznej Ziemi Wileńskiej w Wilnie ul. Ad. Mickiewicza 32, tel. 21—20. Biuro czynne od godz. 9—20 codziennie, w niedziele i święta od 9—13.

Zmiana zleceń przy inkasie weksli przez pocztę

W czasach obecnych zainkasowanie pełnej kwoty należności matrafia często na trudności i wierzyciel widzi się nieraz zmuszonym do pójścia na ustępstwa, zadawaniając się taką lub inną częścią należnej mu sumy. W wypadkach takich, gdy cała należność jest nie do podjęcia szereg instytucji pośredniczących w inkasie gotówki przyjmuje od wierzyciela zlecenie dodatkowe, upoważniające je do pobrania kwoty niższej od wymienionej pierwotnie. Czynnikiem przy inkasie weksli banki, którym posiadacz weksla zawsze może dodatkowo zlecić zaniechanie protestu pod warunkiem, że wystawca wpłaci pewną część należności.

W stosunku do inkasa weksli przez pocztę taka zmiana zleceń dotychczas nie była przewidziana, w związku z czym, Izba Przemysłowo-Handlowa w Wilnie zwróciła się do Ministerstwa Poczt i Telegrafów z wnioskiem o umożliwienie dokonywania opisanej czynności zmiany zleceń.

Obecnie Ministerstwo powiadomiło Izbę, iż powyższy wniosek został uwzględniony i odnośny przepis wejdzie niebawem w życie.

Złóż ofiarę na pomnik Marszałka Piłsudskiego w Wilnie Konto P. K. O. 146.111

Ceny na rynkach wileńskich

Centralne Biuro Statystyczne m. Wilna zapisało ceny następujących artykułów, notowanych w dniu 20 września r. b. na rynkach wileńskich w złotych za 1 kg.:

wyszczególnienie:	hurt:	detal:
chleb żytni, przemiał 55%		0,39
chleb żytni, przemiał 75%		0,25
chleb żytni razowy 98%		0,20
chleb pszenny przem. 65%	0,35—0,50	
mąka pszenna prz.	0,35—0,45	
mąka żytnia razowa	0,15	
mąka żytnia pyłkowa	0,23	
mięso wołowe	0,90—1,10	
mięso cielęce	0,80—1,20	
mięso baranie	0,80—1,00	
mięso wieprzowe	1,10—1,50	
karpie drobne	1,40—1,60	
kamiepie śnięte	1,20—1,40	
szczupaki śnięte	1,50—1,60	
śledzawy drobne	0,70—0,80	
okonie	0,50—0,70	
ziemniaki	0,04—0,05	
kapusta świeża	0,05—0,10	
marchew	0,5—0,10	
buraki	0,5—0,10	
brukiew	0,05	
cebula	0,10—0,15	
masło świeże	1,80—3,10	
mleko	0,15—1,20 za 1 litr	
śmietana	0,60—0,90 za litr	
jaja	0,05—0,08 za 1 szt.	
papierówka	11,00 za mp.	
ślipy	5,80—6,00 za 1 szt.	
materiały ścierkowe eksp.	25,00—27,00 za 1 m ²	

Cena za bale eksportowe franco wagon st. załad.

Giełda zbożowo-towarowa i lniarska w Wilnie

z dnia 26 września 1935 r.

Ceny za towar średniej handlowej jakości, państwowy Wilno, ziemiopłody — w ładunkach wagonowych, mąka i otręby — w mniejsz. ilości, w złotych za 1 q (100 kg); len — za 1000 kg.

Z y t o	I standart	700 g/l	13.25	13.57
Pszenica I	670		13.—	13.25
Pszenica II	745		18.—	18.50
Pszenica III	720		17.—	17.50
Jęczmień I	655	(kasz.)	13.25	13.75
Owies I	490		15.—	15.50
Owies II	470		14.—	14.50
Mąka pszenna gatunek I—C			30.—	30.75
„ „ „ II—E			26.25	26.75
„ „ „ III—G			22.50	23.—
„ „ „ III—A			17.75	18.25
„ „ „ III—B			—	—
„ żytnia do 55%			22.75	23.25
„ „ do 65%			19.75	20.25
„ „ sitkowa			15.75	16.25
„ „ razowa			15.75	16.25
Siemię lniane b. 90% f-co wag s. zał.			30.—	30.50

30 klm. codzień na piechotę do szkoły...

Jest to średniego wzrostu dziewczyna o dużych żywych oczach nadających jej dziecinnej twarzyczce wyraz sprytu. Ma lat 15. Spędziła je w domu ojca szewca, w ciasnych, wilgotnych i tanich mieszkaniach przedmieść wileńskich. Na początku bieżącego roku ukończyła szkołę powszechną na Antokoju z ogólnym wynikiem dostatecznym. Na początku tegoż roku umarła jej matka. Stan sparaliżowanego ojca pogorszył się tak, iż nie mógł utrzymać córki. Brat ożenił się i zamieszkał u teściów. Dziewczyna pozostała bez dachu nad głową.

Z litości przytułiła ją na pewien czas ciotka żona pastucha. Potem pozwolił jej zamieszkać u siebie brat.

We wrześniu dziewczyna sama zaczęła starać się, by przyjęto ją do jednej ze szkół zawo-

dowych w Wilnie. Dzięki pośrednictwu kierowniczki Poradni Zawodowej dla dziewcząt przy Stowarzyszeniu Służby Obywatelskiej została przyjęta do 3-letniej szkoły handlowej na ul. Bandurskiego, kłódką ucześnie dotychczas i gdzie uczy się dobrze, będąc jedną z lepszych uczennic w swej klasie. Oczywiście została zwolniona od wszelkich opłat.

Przed kilku dniami zwrócono uwagę na poranione nogi dziewczyny i zapytano o przyczynę tego. Opowiedziała spokojnie, nie znajdując w swej sytuacji nic godnego uwagi, że mieszka u brata na wsi w odległości około 15 klm. od Wilna. Wstaje codziennie rano o godzinie 5 i wyrusza z domu o wpół do szóstej. Idzie do szkoły dwie i pół godziny. Po lekcjach o godzinie 3 po południu wyrusza znowu na piechotę do

domu i po upływie dwóch i pół godzin osiąga cel. Jest wprawdzie zawsze bardzo zmęczona, lecz mimo to pracuje fizycznie do 9 wieczór, pomagając przy gospodarce. O dziewiątej może zabrać się do odrabiania lekcji, lecz bratowa prosi ją, by oszczędzała światła.

I tak codzień. Na śniadanie je „zacierkę“ lub mleko i chleb. W szkole zjada okruszynę śniadania koleżanek, a wieczorem w domu je kolację t. j. znowu „zacierkę“ lub mleko i chleb.

Dziewczyna, za wszelką cenę chce się uczyć, chce osiągnąć jakiś fach w szkole powszechnej, którą ukończyła, wpajano w jej umysł przez sześć lat, że człowiek, bez odpowiedniego przygotowania do życia w postaci osiągniętego nauką zawodu, łatwiej ulega przeciwnym losom. Mówiono jej o nowopowstających gimnazjach zawodowych, mówiono o konieczności kontynuowania nauki po wyjściu ze szkoły powszechnej.

Nikt jednak nie zainteresował się czy będzie mogła kontynuować tę naukę i nikt nie wyciągnął do niej ręki z radą i pomocą.

Sama znalazła drogę do szkoły zawodowej...

Obecnie dziewczyna znajduje się pod opieką Poradni Zawodowej przy „Straży Obywatelskiej“ (o której to Poradni napiszemy specjalnie) i czeka na to, aby która z kilkudziesięciu organizacji społecznych, mających na szyldzie wzniesione napisy o niesieniu pomocy i opiece, wyciągnęła do niej rękę... z pomocą. (WL)

Rynki terenem operacji rozmaitych band

Dopiero obecnie wyszło najaw, iż na terenie rynku Łukiskiego od dłuższego czasu, oprócz różnego rodzaju oszustów, o czym do nosiliśmy, grasowała również banda wymusiła cieli, która pod groźbą teroru wymuszała od straganarzy haracz. Przez dłuższy czas na czele bandy stał znany policji zawodowy nożownik „Misza Grek“ — osobistość bardzo popularna wśród światka przestępczego. Niedawno jednak „Misza“ osiadł w więzieniu, zwalniając czasowo swój „urząd“.

Od tego czasu na czele bandy stanęła jego „prawa ręka“, zawodowy złodziej Alfons Hełmasinowski, znany pod przezwiskiem „Alfonki“, odznaczający się jeszcze większą zuchwałością, bezczelnością i bezwzględnością.

Banda potrafiła pobierać od niektórych handlarzy stały tygodniowy haracz, grożąc w przeciwnym razie zdemolowaniem ich straganów, kradzieżami, pobiciem i t. p. Szczególnie ostatnio ucierpiał niejaki Antoni Choćakiewicz handlarz oselkami, zamieszkały przy ul. Tatarskiej 24.

Choćakiewicz przez dłuższy czas znosił szykany w obawie zemsty. Wreszcie jednak cierpliwość jego skończyła się i poskarżył się policji. Aresztowano wówczas pomocnika głównego herszta Ratkowskiego sam zaś „Alfonka“ zbiegł.

Banda wymusieli została jedynie częściowo zlikwidowana. (e.)

Krwawe uczty na wsi stają się tradycją

Podczas hójki na weselu we wsi Filmomy, pow. sekólskiego, został zabity 26-cioletni Aleksander Gromak oraz ciężko zraniony Mikołaj Lubieńczyk.

Również we wsi Mańkowiec, podczas odbywającego się wesela u gospodarza Piotra Kozaka, został napadnięty przez nieznaną osobę nika Antoni Wojnas i ciężko poraniony nożem.

Tajemnicza blondynka dokonała szeregu oszustw

Od paru miesięcy na terenie miasta grasuje nieuchwytna para oszustów, która wyspecjalizowała się w tak zw. oszustwach „na kopertę“. „Robota“ polega na zręczności rąk. — Oszuści grasują w pobliżu banków i wybrawszy sobie ofiarę proponują jej wymianę pieniędzy na lepszych warunkach niż w banku. Oszuści na oczach ofiary wkładają przeliczone pieniądze do koperty, sprytnym ruchem zamieniają kopertę z pieniędzmi na kopertę z wierającą bezwartościowe papierki i ulatniają się.

Wezoraż takiego rodzaju oszustwo miało miejsce w lokalu Banku Ziemińskiego.

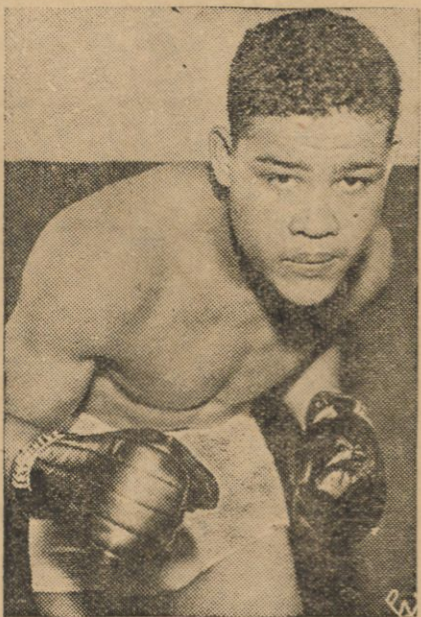
Przybyła do banku mieszkanka kolonji Kondrańska Puszcza, Paulina Kozakiewiczowa celem wpłacenia kolejnej raty na pokrycie pożyczki.

Kondrańska, nie będąc zbyt tęgą w liczeniu, stanęła na uboczu sali i zaczęła z trudem odliczać potrzebną kwotę. Nie uszło to uwagi przebywających w lokalu banku oszustów, którzy szybko zorientowali się w sytuacji. Naderżała się „okazją“.

Zgodnie z opowiadaniem Kozakiewiczowej oszustwo odbyło się w następujący sposób. Gdy liczyła pieniądze, zbliżyła się do niej jakaś blondynka w towarzystwie pana. Blondynka podała się za urzędniczkę banku i zaprosiła ją do koperty przy liczeniu pieniędzy.

— Wpierw należy odliczyć odpowiednią sumę, włożyć ją do koperty i dopiero wówczas wręczyć kasjerowi. Pomogę pani.

Zwycięski bokser

W Nowym Yorku odbył się w poniedziałek sensacyjny mecz eliminacyjny wszystkich wagi pomiędzy murzynem Joe Lousem, a exmistrzem Maxem Baerem. Joe Louis pokonał nokautem przeciwnika. Na zdjęciu Joe Luis.

Teatr i muzyka

TEATR MIEJSKI NA POHULANCE.

— DZIŚ, w piątek dn. 27 września o godz. 8 wiecz. powtórzenie świetnej komedji „Fredry „DAMY I HUZARY“, której zdrowy, jedyny humor nie stracił na swej świeżości. W przedstawieniu tem biorą udział nowe siły dramatu: Lili Zielińska, aktorka scen warszawskich, znana z kilku ról kinowych i po przerwie kilku letniej występują dwie wybitne aktorki — H. Rychłowska i J. Zmijewska. Piękna oprawa dekoracyjno-kostjumowa Makojojka, stwarza atmosferę sceny europejskiej.

W przygotowaniu „Cudowny Stop“ — Kirszona.

— NIEDZIELNA POPOŁUDNIÓWKA. — W niedzielę dnia 29 września o godz. 4 wzniesiona zostanie na przedstawienie popołudniowe wyborna komedja w 3-ach aktach „KLUB KIBI CÓW“ z Wł. Czengerym w roli głównej. Ceny propagandowe.

TEATR MUZYCZNY „LUTNIA“.

— DZISIEJSZE PREMIERA „HOLENDERKI“. Dziś, o godz. 8,15 k. premiera świetnej op. Kalmanna „Holenderka“ posiadającej piękne melodie i interesującą treść. Barwne widowisko obfite w efektywne sceny, urozmaic. baletami i ewolucjami, otrzymało pierwszorzędną obsadę oraz wspaniałą wystawę. W rolach główniejszych wystąpią: Bestani, Lugowska, Nochowiczówna, Blok, Szczawiński, Tatrzański, Zayen da i in. Balet z udziałem M. Martówny i J. Cieślińskiego, wykona: „marnyarskie nieporozumienie“ i „tulipany“. Opracowanie reżyserskie K. Wyrwicz-Wichrowskiego. Nowe dekoracje według projektów W. Makojojka. Przy pulpicie A. Wiliński.

— POPOŁUDNIÓWKA NIEDZIELNA W „LUTNI“. Niedzielne przedstawienie popołudniowe po cenach propagandowych, wypełni op. Lehera „Skowronek“ w obsadzie premierowej. Początek o g. 4 pp. Ceny od 25 gr.

TEATR „REWJA“.

Dziś w piątek balet z B. Relską, K. Ostrowskim i zespołem girls w „Wauka idzie w tan“, występy szmonecisty Al. Gronowskiego w obrazku „Babie lato“ i innych, solówki M. Żejmówny, A. Jaksztasa, St. Czerwińskiego wreszcie sketch p. t. „Nemezis“ z udziałem Br. Borskiego, A. Jaksztasa i innych. Początek seansów o godz. 6 min. 30 i 9.

RADJO W WILNIE

PIĄTEK, dnia 27 września 1935 roku.

6,30: Pieśń; 6,33: Pobudka do gimn.; 6,34: Gimnastyka; 6,50: Muzyka; 7,20: Dzień por.; Muzyka; 7,50: Program na sobotę; 7,55: Giełda rolnicza; 8,00: Audycja dla szkół; 8,10—11,57: Przerwa; 11,57: Czas; 12,00: Hejnał; 12,03: Dz. południowy; 12,15: Audycja dla szkół; 12,40: Koncert zespołu Z. Grossmana; 13,25: Chwilka dla kobiet; 13,30: Z rynku pracy; 13,35: Muz. pop.; 14,30—15,15: Przerwa; 15,15: Odcinek powieściowy; 15,25: Życie kulturalne miasta i prowincji; 15,30: Polskie Zespoły Wokalne muzyki lekkiej; 16,00: Pog. dla chorych; 16,15: Koncert w wyk. ork. T. Seredyńskiego; 16,45: Chwilka pytań dla dzieci; 17,00: W wytwórni surowic i szczepionek; 17,15: Minuta poezji; 17,20: Recital skrzypcowy Szymona Bakmana; 17,50: Poradnik sportowy; 18,00: Temat z wariacjami; 18,30: Pogadanka aktualna; 18,40: Program na sobotę; 18,45: Dzieci i jagody, drzewka i tytoń; 18,55: Ze spraw litewskich; 18,05: Koncert reklamowy; 19,15: Biuro Studiów rozmawia ze słuchaczami; 19,25—22,10. Purytanie op. w 3 aktach Bellini'ego; W przerwie — Dz. wieczorny; Obrazki z Polski współczesnej; — 22,10. Wiad. sportowe; 22,25: Z tamtej strony Pirenejów; 23,00: Kom. met.; 23,05—23,30: Mu

»PURYTANIE«

OPERA BELLINI'EGO W RADJO W PIĄTEK 27. IX. O GODZ. 19.25

SOBOTA, dnia 28 września 1935 roku.

6,30. Pieśń; 6,33: Pobudka do gimn.; 6,34: Gimn.; 6,50: Muzyka; 7,20: Dziennik por. Muzyka; 7,50: Program dz. 7,55: Giełda rolnicza; 8,00: Audycja dla szkół; 8,10: Przerwa; 11,57: Czas; 12,00: Hejnał; 12,03: Dziennik pol. 12,15: Koncert Zespołu T. Seredyńskiego; 13,25: Chwilka dla kobiet; 13,30: Muzyka popularna; 14,30: Muzyka organowa; 15,00: Kłopoty redaktora; 15,15: Odcinek powieściowy; 15,25: Życie kulturalne miasta i prowincji; 15,30: Koncert w wyk. Ork. P. R. 16,00. Lekcja języka francuskiego; 16,15: Utwory na gitarę; 16,30: Skrzynka techniczna; 16,45: Cała Polska śpiewa; 17,00: Jak umocnić gospodarza samodzielną Polskę; 17,15: Tr. fragm. ogólnopolskich zawodów sportowych; 17,35: Nowości z płyt; 17,45: Świat naszych wieści; 17,50: Nasze miasta i miasteczka; 18,00: Słuchowisko dla dzieci p. t. „Złota kaczka“; 18,30: Program na niedzielę; 18,40: Z oper i pieśni artystycznych żydowskich; 19,00: Trwała undulacja — monolog humorystyczny Ciotki Albinowej; 19,10: W świetle ramy; 19,25: Koncert reklamowy; 19,35: Wiadom. sportowe. 19,50: Pogadanka aktualna; 20,45: Dziennik wiecz. 20,55: Obrazki z Polski współczesnej; 21,00: Audycja dla Polaków z zagranicy; 21,30: Nasze pierwsze i ostatnie słowa; 22,00: Koncert Ork. P. R. 23,00. Kom. met. 23,05: Muzyka polska salonowa i ludowa.

KRONIKA

Piątek
27
Wrzesień

Dziś: Koźmy i Damjana

Jutro: Wacława Kr, M.

Wschód słońca—godz. 5 m. 08

Zachód słońca—godz. 5 m. 13

Spostrzeżenia Zakładu Meteorologii U. S. B
w Wilnie z dnia 26.XI. 1935 r.

Ciśnienie 747

Temp. średnia + 11

Temp. najw.: + 15

Temp. najn.: + 10

Opad 6,9

Wiatr: połudn. wschodni

Tend. bar.: spadek, następnie wzrost

Uwagi: przelotne deszcze

— Przewidywany przebieg pogody w/g PIM.
W całym kraju zachmurzenie zmienne z prze-
lotnymi opadami, dość obfitymi na południu
i wschodzie kraju.

Chłodno. — Dość silne i porywiste wiatry
zachodnie i północno-zachodnie.

DZIŚ DYŻURUJĄ APTEKI:

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki:
Miejska (Wileńska 23), Chomiczewskiego (W.
Pohulanka 25), Filimonowicza (Wielka 29), —
Chróścickiego (Ostrobramska 25).

Ponadto dyżurują wszystkie apteki na
przedmieściach przez Śniapki.

RUCH POPULACYJNY.

— ZAREJESTROWANE URODZINY: 1) Iłko
Ryszard — Karol, 2) Łatwis Ryszard, 3) Łatwis
Zofja, 4) Panasewicz Michał, 5) Jabłoński Jakób
6) Rymkiewiczówna Helena, 7) Beżeńska Jolan-
ta — Krystyna, 8) Walentynowiczówna Alina —
Stanisława, 9) Bartoszewicz Tadeusz — Henryk,
10) Sienkiewicz Tadeusz, 11) Wirbicka Regina,
12) Perkowski Ludwik, 13) Domaradzki Bohdan
— Kazimierz.

— ZAŚLUBINY: 1) Idelson Simon — Wajne
równa Rebeka, 2) Sirko Czesław — Markowska
Stefanja, 3) Markiewicz Jan — Spragowska He-
lena, 4) Iwaszkiewicz Franciszek — Troniczewów-
na Marja, 5) Achramowicz Robert — Augustowi-
czówna Marja, 6) Kac Izrael — Ziejmanówna Ze-
nia, 7) Lachowicz Alfons — Jeleńska Helena.

— ZGONY: 1) Cholew Pezecz, kupiec, lat 74;
2) Pietruszewicz Helena, lat 40; 3) Synukowa Fej-
ga, krawcowa, lat 38; 4) Kalecki Zdzisław, 1 rok;
5) Busłowicz Ryszard 8 lat; 6) Jamiąłkowski Wła-
dysław, lat 60; Karczmil Helena, prasowaczka,
lat 54; 8) Filiszówna Genowefa, 1 rok; 9) Symo-
nowicz Władysław, zdun, lat 59; 10) Ostrowska
Rozalja, żebraczka, lat 60; 11) Łopiałowska Ka-
zimiera, pensjonariuszka, lat 66.

PRZYBYLI DO WILNA

— Do hotelu „Georgesa“: Kpt. Nitecki
Henryk z Warszawy; ppulk. Puszczyński Tadeusz
z Warszawy; mjr. Wallich Tadeusz z
Warszawy; Rieffel Stanisław, dyr. bank. z
Warszawy; Piodorowicz Konrad, lekarz, Bia-
łystok; Kubs Marjan, agronom, Poznań; Ko-
mancewska Lucja z Warszawy.

MIEJSKA.

— W ZWIĄZKU Z PRACAMI REGULACYJ-
NEMI UL. WILEŃSKIEJ obok mostu Zielonego
gdzie poziom jezdnii został podniesiony, uległ
również przesunięciu wyłot ul. Zygmunto-
wskiej. Jezdnia na tej ulicy będzie bliżej brzo-
gi Wilji. Skutkiem tego część drzew alei nadbrze-
żnej zostanie przesadzona oraz urządzony zosta-
nie zieleniec.

— **Dodatkowy budżet na roboty nad Wilją.**
Zarząd miasta postanowił w roku bieżącym jak
najdłużej kontynuować roboty przy budowie
bulwarów wzdłuż Wilji. Wobec wyczerpania
kredytów zaszła konieczność sporządzenia do-
datkowego budżetu na sumę 100.000 zł. Pro-
jek tego budżetu wniesiony zostanie pod obrady
najbliższego posiedzenia Rady Miejskiej któ-
re odbędzie się we czwartek 3 października.

— **PRACE PRZY UMACNIANIU BRZEGU
WILJI** na odcinku Most Zielony — elektrownia,
które skutkiem ostatnich deszczów i podnie-
sienia się wód na Wilji zostały przerwane, obec-
nie nanow zostały podjęte. Zarząd miasta dąży do
szybkiego zakończenia tych prac, jeszcze przed
nadejściem mrozów.

GOSPODARCZA.

— **Walka z nielegalnymi warsztatami rze-
mieśniczymi.** Urząd Pnzemysłowy podjął tu
stracę wszystkich przedsiębiorstw rzemieśni-
czych na terenie Wilna. Lustracja ta ma na
celu ujawnienie przedsiębiorstw nie posiadają-
cych kart rzemieślniczych. Przedsiębiorstwa
takie będą likwidowane, właściciele zaś pocią-
gani do odpowiedzialności karnej.

Podług przewidywań obliczeń, tego ro-
dzaju warsztatów rzemieślniczych znajduje się
na terenie Wilna około 2500.

ADMINISTRACYJNA.

— **STAROSTA GRODZKI W TRYBIE ADMI-
NISTRACYJNO-KARNYM UKARAŁ** za zuchwa-
łą zbraninę żebraków: Antoniego Kryska, bez
stałego miejsca zamieszkania, jednodniowym
bezwzględny aresztem i Josiela Sendersona (Ko-
miny 72) dwudniowym bezwzględny aresztem.

SPRAWY SZKOLNE.

— **Towarzystwo Kursów Technicznych w
Wilnie** uruchamia w roku 1935—36 następujące
kursy wieczorowe: **Drogowe, Mieśnicze, Meljo-
racyjne, Radio i Elektrotechniczne oraz kores-
pondencyjne: budowlane, drogowe i na prawo
prowadzenia robót budowlanych.** Informacyj-
ny udział Sekretarjat — Wilno, Holenderia 12,
gmach Państwowej Szkoły Technicznej.

SPRAWY AKADEMICKIE.

— **SZKOŁA NAUK POLITYCZNYCH W
WILNIE,** Arsenalska 8, rozpoczęła w dniu 25
bm. przyjęcia kandydatów na I rok studjów.
Zapisy odbywają się codziennie, z wyjątkiem
święta, od godz. 11 do 13 i od 17 do 19. Po-
czątek wykładów — dn. 3 października. Przy-
jęcia będą trwały do 8 października. Zgodnie
z rozporządzeniem Min. WR. i OP. kandyda-
ci, którzy w r. b. kończyli służbę wojskową,
będą mogli wstąpić do Szkoły do dn. 15 listo-
pada.

HARCERSKA

— **Odprawa hufcowych Wil. Chor. Harc.**
W niedzielę, 29 września, odbędzie się w Wil-
nie odprawa hufcowych powiatowych hufców
harcery Chorągwi Wileńskiej, w której weź-
mie udział hufcowi z województw wileńskiego
i nowogródzkiego.

SPRAWY ŻYDOWSKIE.

— **WALNE ZEBRANIE KASY POMOCY IM.
DWORY ESTER.** Onegdaj odbyło się Walne
Zgromadzenie Kasy Pomocy im. Dwory Ester,

oczekiwane z wielkim napięciem, gdyż wszyst-
kie walne zebrania tej instytucji kończyły się w
ostatnich czasach skandalami. Tym razem jed-
nak walne zebranie minęło względnie spokojnie.
Wysłuchano sprawozdania ustępującego zarzą-
du, komisji rewizyjnej i komisji, która miała
zbadać wysunięte swego czasu przez opozycję
zarzuty przeciwko zarządowi.

Ustępującemu zarządowi udzielono absoluto-
rum, poczem wybrano nowy, w którego skład
weszli pp. J. Szklower, M. Gurwicz, M. Pesker,
J. Świecznik, A. Gordon, H. Kikojen, Z. Kasz-
dan, Ch. Łuński oraz panie S. Kryzowska, R.
Szklar. Komisję rewizyjną stanowią pp. Nie-
wiaski, Stoliccki i Szejngold.

— **KSIĘGOZBIOROWI BIBLIOTEKI STRA-
SZUNA GROZI ZNISZCZENIE.** Wieczorna prasa
żydowska alarmuje społeczeństwo żydowskie sta-
nem, w jakim się znajduje jedna z najcenniej-
szych bibliotek żydowskich świata, wileńska Bi-
blioteka Straszuna. Wedle doniesień dziennika
przecieka sufit biblioteki w kilku miejscach, za-
grożając zniszczeniem księgozbiorowi. Dziennik
zwraca na ten stan uwagę Gminy Żydowskiej,
która winna wyasygnować pewną sumę na repara-
cję dachu. (m)

— **ZARZĄD GMINY WYZNANIOWEJ ŻY-
DOWSKIEJ W WILNIE** wystosował w dniu 26
bm. listy do wszystkich pracowników Gminy,
wymawiając im pracę z dniem 1 stycznia 1936
roku.

Wymówienie to ma stać w związku z pewnymi
zmianami personalnymi, jakie zarząd Gminy ma
przezwodzić, oraz redukcję plac.

— **ŻYDOWSKI CENTRALNY KOMITET OŚ-
WIATOWY W WILNIE,** zrzeszający wszystkie
szkoły powszechnie z żydowskim językiem wykła-
dowym i jedno gimnazjum, wyłonił w tych
dniach na specjalnym zebraniu komitet propa-
gandy tegoż szkolnictwa. Komitet ten postanowił
wydelegować specjalnych wysłanników, którzy

KURJER SPORTOWY

Vines jest lepszy od Tildena

Jak już podaliśmy, mistrzostwa tenisowe za-
dowodów Ameryki wygrał Tilden, bijąc w fi-
nale Koželuha 0:6; 6:1; 6:4; 0:6; 6:4.

Vines nie wziął udziału w tych mistrzo-
stwach, rozegrał jednak mecz pokazowy po mi-
strzostwach z Tildenem bijąc go 4:6; 6:4; 6:1.

W najbliższym czasie „cyrk Tildena“ opusz-
cza Amerykę, udając się na nowe tournée po
Europie.

Szwecja prowadzi w zawodach o puchar północy

W Oslo wobec 30 tys. widzów rozegrany zo-
stał mecz piłkarski o puchar północy pomiędzy
Szwecją a Norwegią. Zwyciężyła Szwecja 2:0.

W zawodach o puchar prowadzi Szwecja —
12 pkt., 2) Norwegia — 10 pkt., 3) Danja —
8 pkt., 4) Finlandja — 5 pkt.

Szwecja i Norwegia rozegrały 9 spotkań,
Danja i Finlandja po 7.

W meczu drużyn rezerwowych zwyciężyła
również Szwecja 3:2 (1:1).

W razie przeziębienia, grypy, zapalenia gar-
dła, migdałów, przy bólach nerwowych i lama-
niu w kościach należy dbać o codzienne, regular-
ne wypróżnianie i w tym celu używać pół szklan-
ki naturalnej wody gorzkiej **Franciszka-Józefa.**

mają odwiedzać mieszkania Żydów posyłających
swe dzieci do szkół powszechnych z polskim je-
zykiem wykładowym i domagać się od nich prze-
niesienia dzieci do szkół żydowskich.

PAN | Pamiętajcie! **Otwarcie sezonu!!!**
30 września
NAJWIĘKSZY SUKCES POLSKI wszystkich czasów

SMOSARSKA—Dwie Joasie

OGNISKO | Dziś wielki film grozy i niesamowitości p. l.
■ CZARNY KOT ■

W rolach głównych; po raz pierwszy raz dwaj mistrzowie maski **Borys Karloff** **Bela Lugosi**
Nad program: **DODATKI DŹWIĘKOWE.** — Początek seansów codziennie o godz. 4-ej pp.

PAN | Dziś! **SPRZEDANY GŁOS**

W roli gł. świat. sławy tenor **Józef Schmidt**
Film całkowicie śpiewany w jęz. niemieckim.
Nad program: Świetny dodatek „**KRAKATOA**“
oraz **najnowsze aktualja.** Początek o g. 4 ej

**KOTŁY DO OGRZEWAŃ
CENTRALNYCH**
pat. „Höntscha“
opalać można każdym, nawet najtańszym
opalem. Stąd znaczne zmniejszenie
kosztów utrzymania.
Höntscha i S-ka Sp. z o. o.
Odlewnia kotłów ogrzewalnych
POZNAŃ — RATAJE 7
Przedstawicielstwo: Sz. Rudomiński
Wilno, ul. Zawalna 28.

SZKOŁKI DRZEW OWOCOWYCH
W. WELER, Wilno Sadowa 8, ist. od 1860 r.
poleca własnej hodowli zdrowe i silne
DRZEWA OWOCOWE
Cenniki na żądanie bezpłatnie

przy uporczywych
**BÓLACH
GŁOWY**
STOSUJE SIĘ PROSZO
PSZCZOŁKA
LAB. FARMACEUTYCZNE „POLLABOR“ WARSZAWA

Teatr Muzyczny „LUTNIA“
Dziś **PREMJERA**
HOLENDERKA
Kalmána

AKUSZERKA
M. Brzezina
masaż leczniczy
i elektryzacja
Zwierzyniec T. Zają-
ca lewo Gedyminow-
sk ul. Grodzka 27

AKUSZERKA
Śmiałowska
przeprawiła się
na ul. Wielką 10—4
tamże gabinet kosmet.
usuwa zmarszczki, bro-
dawki, kurzaki i wagi

DOKTOR MED.
**J. PIOTROWICZ-
JURCZENKOWA**
Ordynator Szpłt. Sawicz
Choroby skórne,
weneryczne kobiece
Wileńska 34, tel. 18-66
Przyjmuje od 5—7 w.

DOKTOR
ZYGMUNT
KUDREWICZ
Chor. wenerycz., syfilis
skórne i moczołciow-
e
Zamkowa 15, tel. 1961
Przyjm. od 8—1 i 3—8

AKUSZERKA
Marja
Laknerowa
Przyjmuje od 9 — 7 w.
ul. J. Jasińskiego 5 — 2C
róg Ofiarnej (obok Sądu)

LEKARZ-DENTYSTA
Rozenberg-
Ajzensztadtowa
ul. Wielka 30—12
przyjęcie 10—6

MIESZKANIE
2-pok. jowe z kuchnią,
balkon, wejście front-
do wynajęcia
ul. Ludwisarska 11

**SKLEP I PRACOWNIA
OBUWIA**
A. Gwozdowskiego
Kalwaryjska 15
Najnowsze fasony
Wielki wybór

Gimnazjum Słowarzy-
szenia Szkoły Średniej
w Brasławiu
poszukuje
od zaraz
praktykantki
z ukończonym fakulte-
tem matematyczno-przy-
rodniczym. Warunki
skromne do omówienia.

BUFET
do wynajęcia
Zarząd Stowarzyszenia
„Rodzina Urzędnicza“
w Święcianach wydzier-
żawi od 10 listopada
b. r. bufet w swoim ka-
synie. Blizszych inform-
udziela Zarząd ustnie
lub pisemnie

Jakiegokolwiek
pracy w godzinach wie-
czorowych poszukują:
uczeń II kursu Państw.
Szkoły Techn. i uczeń
I kursu tejże szkoły. Ła-
skawe oferty kierować
do adm. „Kurjera Wil.“

ZA NOCLEG
będę gotować obiady
dla jednej lub 2-ch os.
Łaskawe zgłoszenia —
ul. Mickiewicza 60 — 11

HELIOS | **Otwarcie sez. zimowego**
Dawno oczekiwana uroczysta premiera! — — Najsynniejszy film świata

BENGALI

Gary COOPER —
Franchot Tone — Kathelen
Burke — Ryszard Cromwell.
Reżyserja **Herry HATHAWAY.**

Od wielu lat kinematogr. nie stworzyła takiego arcydzieła. **Film, który każdy widzieć powinien!**
Nad program: Niebywała atrakcja **kolorowa** oraz **aktualja.** — Seanse o godz. 4—6—8—10-20

CASINO | Wstrząsający film niesamowity, arcydzieło pełne **grozy** i niesamowitości
Dziś **POWRÓT FRANKENSTEINA**

(DALSZA WĘDRÓWKA STRASZNEGO MONSTRUM PO ŚWIECIE)

BORYS KARLOFF

Wspaniale pomysły, reżyserskie i techniczne. Nad program: **Dodatek i aktualja.** Pocz. o 4-ej

REWJA | **UWAGI** w bieżą-
cym programie p. t. **EUROPA PŁONIE**
nieodwołalnie **OSTATNIE DNI** pożegnalnych występów znakom. **humorysty,** ulub. cał. Wilna

Al. Gronowskiego

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Wilno, Bisk. Bandurskiego 4. Telefony: Redakcji 79, Administr. 99. Redaktor naczelny przyjmuje od g. 2—3 ppoł. Sekretarz redakcji przyjmuje od g. 1—3 pp. Administracja czynna od g. 9½—3½ ppoł. Rękopisów Redakcja nie zwraca. Dyrektor wydawnictwa przyjmuje od g. 1—2 ppoł. Ogłoszenia są przyjmowane: od godz. 9½—3½ i 7—9 wiecz.

Konto czekowe P. K. O. nr. 80.750. Drukarnia — ul. Bisk. Bandurskiego 4, telefon 3-40.

OENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnośnikiem do domu lub przesyłką pocztową i dodatkiem książkowym 3 zł., z odbiorem w administr. bez dodatku książkowego 2 zł. 50 gr., zagranicą 6 zł. OENA OGŁOSZEN: Za wiersz mijimetr. przed tekstem — 75 gr., w tekście 60 gr., za tekst. 30 gr., kronika, redak. i komunikaty — 60 gr. za wiersz jednoszp., ogłosz. mieszkan. — 10 gr. za wyraz. Do tych cen dolicza się za ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50%. Dla poszukujących pracy 50% zniżki. Układ ogłoszeń w tekście 4-ro łamowy, za tekstem 8-mio łamowy. Za treść ogłoszeń i rubrykę „nadstane“ Redakcja nie odpowiada. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń i nie przyjmuje zastrzeżeń miejsca.